

Siyasal Vakfı

İ.Ü. SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ MEZUNLARI ve MENSUPLAR VAKFI

Bülteni

Yıl :9 Sayı:15 Nisan-Eylül 2003

Vakıftan Haberler Vakfımızda Geleneksel Piknik ve Seminerler

**İlk Valimiz
Batman Valisi Efkân Ala ile Röportaj**
Röportaj: Seyit Ahmet Işkın

**Türkiye’de Yoksulluk
ve Alınması Gereken Önlemler**
Temindar Aytekin

**Leasing’in Mali Tablolara Etkisi ve Leasing’in
Vergi Mevzuatı Karşısındaki Durumu**
Arif Çokçetin

Yerel Yönetimler Reformu Üzerine Bir Değerlendirme
Ahmet Karadağ

Konferans (İzmir)
Prof. Dr. Ahmet Güner Sayar

ÖZEL BAKIRKÖY

TEMPO DERSHANESİ

"Zaman Bizimle Şekillendi"

- ❖ Uzman ve Deneyimli Kadro
- ❖ Birebir Eğitim
- ❖ İnternet Destekli Rehberlik ve AR-GE Etkinlikleri
- ❖ Sınırsız Kaynak
- ❖ 20 Kişilik Özel Sınıflar
- ❖ Süper Tempo Sınıflarıyla Türkiye Derecesi İçin Yarış
- ❖ İnteraktif Eğitim

**ÜNİVERSİTE VE LİSELERE HAZIRLIK SINAVLARI
İÇİN DOĞRU SEÇİM**

ADRES: İstanbul Cad. No: 53 Bakırköy / İSTANBUL
TEL: (0212) 542 53 24 - 542 72 72 FAX: 571 92 41
www.tempodershanesi.com.tr

Siyasal Vakfı Bülteni

Yıl: 9, Sayı: 15, Nisan-Eylül 2003

Sahibi

Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Ömer AYDEMİR

Genel Koordinatör

Seyit Ahmet İŞKİN

Katkıda Bulunanlar

Abdulhamit BATKİTAR
Ahmet GEÇER
Ali POLAT
Ayhan GÜRLEŞ
İhsan BAKIR
Mehmet CANPOLAT
Mikail DOĞAN
Murat ŞENER
Ömer KURU

Teknik Hazırlık

İlgi Tanıtım (Ahmet Geçer)
0 212 544 82 70

Adres

Siyasal Vakfı
Kalcıderhane Mah. Darülelhan Sok.
No:8 Vezneciler /İSTANBUL

Tel: (0 212) 511 32 20-21
Faks: (0 212) 513 88 38
(0 212) 521 25 77
Mail: siyasal@siyasalvakfi.org
Web: www.siyasalvakfi.org

Muhterem Mensuplarımız,

Bültenimizin 15. sayısında yine sizlerle birlikteyiz.

Bu sayımızda, geçen sayılarımızda yer alan bölümlere ek olarak, bültenimize "Toplantı Notları" bölümünü eklemiş bulunmaktayız.

Bültenimizin Vakıftan Haberler bölümünde sırasıyla; mezunlarımızın yönelik olarak düzenlemiş olduğumuz, dönem toplantıları ile öğrenci kardeşlerimize yönelik mesleğe hazırlık seminerleri, İstanbul dışında bulunan mezunlarımızın organize ettikleri Ankara ve İzmir toplantıları, 11 Mayıs 2003 tarihinde gerçekleştirilen kahvaltılı ve 1 Haziran 2003 tarihinde gerçekleştirilen piknik ile ilgili bilgileri bulacaksınız.

Bu sayımızın Camiamızdan bölümü konuştu, Fakültemiz 1987 mezunu "İlk Valimiz" unvanıyla, Batman Valisi Efkân ALA. Sayın Valimiz ile yaptığımız "öz" ve "derin" nitelikteki bu söyleşiyi ilgi ile okuyacağınızı ümit ediyoruz.

Mensuplarımızdan uzmanlık alanlarıyla ilgili yaptıkları çalışmaların yer aldığı Araştırma Notları bölümünde üç ayrı değerli çalışma bulunmaktadır. Bölümde yer alan yazılar sırasıyla; "Yerel Yönetimler Reformu Üzerine Bir Değerlendirme" (Ahmet KARADAĞ - 1992), "Türkiye'de Yoksulluk Ve Alınması Gereken Önlemler" (Temindar AYTEKİN - 1985), "Leasing'in Mali Tablolara Etkisi Ve Leasing'in Vergi Mevzuatı Kapsamındaki Durumu" (Arif ÇOKÇETİN - 1996) başlıklarını taşımaktadır. Siz değerli mensuplarımızın katkılarıyla hazırlanan bu bölümümüze ilgi ve katkılarınızın devamını bekliyoruz...

Bültenimizin bu sayısında ilk kez yer verdiğimiz Toplantı Notları Bölümünde Mensuplarımızca tertip edilen veya sunumu yapılan toplantılara yer veriliyor. Bu sayımızın Toplantı Notları Bölümü'nde; Fakülteden hocamız Prof. Dr. Ahmet Güner SAYAR'ın 17 Ocak 2003 tarihindeki İzmir Konferansını bulabileceksiniz.

Bibliyografya bölümümüzde "Türkiye Ekonomisi İle İlgili Türkçe Kitaplar Bibliyografyası" yer almaktadır.

İlgi ile takip edilen Sanat Dünyası bölümümüzün konusu ise "GPRS Nedir?" başlığını taşıyor.

Mensuplarımızın tanıtımlarının yapıldığı Mensuplarımız bölümü, Vakfımızla ilgili derleyebildiğimiz haberlerin yer aldığı Basında Siyasal Vakfı bölümü ve Mezunlarımızın sosyal ve iş hayatlarındaki değişimlerin yer aldığı Pano bölümü bültenimizin diğer bölümlerini oluşturmaktadır.

Bültenimizin daha sık periyotta ve zengin muhteva ile çıkması konusunda değerli katkılarınız için teşekkür ediyor, devamını bekliyoruz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle selam ve muhabbetler...

Seyit Ahmet İŞKİN
Genel Sekreter

VAKIFTAN HABERLER

DÖNEM TOPLANTILARIMIZ

Yönetim Kurulu Üyemiz İsmail KOÇAK'ın koordinesinde mezunlarımız dönemlerine göre sırasıyla Cuma akşamları Vakıf Merkezinde toplandı. Bu vesileyle çeşitli dönem mezunları fakülte yıllarındaki beraberliklerini, vakıfta yaptıkları dönem toplantılarıyla devam ettirme imkanı buldular. 21 Mart 2003 tarihinde 1983-1984 ve 1985 dönemlerinin bir araya gelmesiyle başlayan dönem toplantılarına yaz sezonunun gelmesi dolayısıyla 6 Haziran 2003 tarihinde 1995 ve sonrası dönemlerinin toplantısıyla ara verilmiş bulunmaktadır. Mezunlarımızdan dönem toplantılarını sürdürecekteler için bir gün öncesinden bilgilendirmeleri sayesinde Vakfımız açık tutulacaktır.

MESLEĞE HAZIRLIK SEMİNERLERİ

Fakültemizde okuyan ve mezuniyete yaklaşmış olan öğrencilerimizle yeni mezun arkadaşlarımıza yönelik olarak her yıl düzenli olarak düzenlediğimiz mesleğe hazırlık/yönlendirme seminerleri bu yılda gerçekleştirilmiştir. 12.04.2003 - 25.05.2003

tarihleri arasında 7 hafta süren seminerlerde Maliye, İktisat, Muhasebe ve Hukuk konularında teorik ve sınavlara yönelik pratik bilgiler verilmiş, meslek tanıtımlarına yönelik oturumlar yapılmıştır. Seminerlerin sınava girecek öğrencilere büyük bir katkı sağlayacağını ümit ediyor, sınavlarında başarılar diliyoruz.

ANKARA TOPLANTILARI

Ankara'da bulunan mensuplarımız aylık periyotlarla Gümrük Vakfı Sosyal Tesislerinde dünya ve ülke gündemi ile ilgili önemli konuları konuşup, değerlendirmek ve fikir alış verişini yapmak üzere bir araya gelmektedirler. Her biri alanında uzman olan arkadaşlarımızın sunumlarıyla gerçekleşen programlar büyük bir ilgi ile devam etmektedir. Geçtiğimiz üç ayın konu başlıkları ve konuşmacıların ise sırasıyla şöyle; Mart ayı konusu "Irak'ta Canlı Kalkan Fatma Bostan ÜNSAL'ın İzlenimleri" konuşmacı Fatma Bostan ÜNSAL, Nisan ayı konusu "Kamu Personel Rejimi" konuşmacı Dr. Ali Osman SALI (AKP Balıkesir Milletvekili) ve son olarak Mayıs ayı toplantı konusu "İhale Yasasının Uygulanmadaki Son Durumu" Osman KAYA (Sayıştay Başkanlığı).

bilgi ve tecrübelerinden faydalanma fırsatı buldular. Öğrenci ve mezunlar arasında futbol ve voleybol müsabakalarının yapıldığı ve akşam geç saatlere kadar süren pikniğe katılan arkadaşlarımız hoşça vakit geçirmiş, bir yandan aileler birbirleriyle tanışırken, çocuklar da birbirleriyle kaynaşma ve oynama fırsatı bulmuş oldular.

KAHVALTI

11 Mayıs 2003 – Pazar günü Fethi Paşa Korusu'nda, İstanbul'da bulunan yaklaşık 30'a yakın mensubumuz kahvaltıda bir araya geldiler. Ailelerin de katılımıyla gerçekleşen açık büfe kahvaltı programı günün ilerleyen saatlerine kadar, mensuplarımızın keyifli muhabbetleriyle devam etti.

PİKNİK

1 Haziran 2003 - Pazar günü vakfımız tarafından, mensuplarımız arasında iletişimi güçlendirmek ve şehrin stresinden bir günlüğüne de olsa uzaklaşmak amacıyla İstanbul Emirgan Koruluğu içinde yer alan Fidanlık özel piknik alanında günü birlik bir piknik düzenlendi. Yaklaşık 100'ü aşkın mensubumuz aileleri ile birlikte bir araya geldiler. Fakülteden öğrenci kardeşlerimizin de katıldıkları piknikte, öğrenci kardeşlerimiz eski mezunlarla tanışma ve mesleki hayata yönelik

İlk Valimiz Batman Valisi EFKAN ALA İLE RÖPORTAJ

Röportaj: Seyit Ahmet Işkın

-Sayın Valim sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

-Sorularınız geleneksel, soğuk ve ruhsuz. İnsan tanımak bu kadar kolay mı? Her insan bir evrendir. Kim kendini, daha doğrusu kendi bakış açısıyla evreni, başkalarının tanıyabileceği biçimde anlatabilir. Ancak kendimizle ilgili bazı bilgi kırıntıları verebiliriz. Sorularınız gibi soğuk ve mekanik.

"1965 Erzurum Ölü doğumla doğdum. 1987 İstanbul ve İstanbul Üniversitesi SBF mezunuyum." desem kime kendimi ne kadar tanıtmış olurum. Yine de Bu arada altını çizdiğim kelime SBF den çok İstanbul'dur. Ayrı birkaç okuldur İstanbul, okumasını bilene...

Boş zamanlarımda kitap okumam. O na özel zaman ayırıyorum. Çok şey borçluyum onlara, her birinin yazarını saygıyla selamlıyorum. Onlar beni tanımazlar, ama ben onları tanımaya çalışanlardayım.

-Fakülteden mezun olduktan sonra mesleki, akademik ve sosyal çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

-1988 de kaymakamlık stajına başladım Sakarya'da ve bir yılı İngiltere'de olmak üzere üç yıl çeşit-

li kamu kuruluşlarının işleyişiyle, daha doğrusu işleme-yişleriyle ilgili tecrübe edindik. Sonra ikişer yıl Trabzon Dernekpazarı, Ordu Kabataş ilçelerinde kaymakamlık, Tunceli'de vali yardımcılığı yaptım. İçişleri Bakanlığı'nda Eğitim Şube Müdürlüğü, İller İdaresi Daire Başkanlığı görevlerinden sonra, Turizm Bakanlığında Eğitim Genel Müdürlüğü ve Müşavirlik görevlerinde bulundum.

K.T.Ü.'de yüksek lisans yaptım. İ.Ü. S.B.F.'de Siyaset Biliminde başlayıp derslerini verdiğim yüksek lisans programının tezini hazırlama fırsatım olmadığından tamamlayamadım. Görevlerim sırasında UNICEF, Dünya Turizm Örgütü ile çalışmaları oldu. Sosyal faaliyetler ile ilgili sorunuz "ne var ne yok" bahından bir soru. Cevabı gerektirmez. Yanılıp başlarsak sonu gelmez. Bunlar içerisinde en büyük kazancım arkadaşlarım. O'nlar. Yani biz.

-Özelde Batman ili ve genelde Bölge hakkında bilgi verir misiniz?

-Batman petrol var olduğu için kurulmuş bir kent. Kurulduğunda İluh isimli bir köy. Ama batının 200 yıl önce yaşadıklarını yaşamış 20. yy'ın ikinci

yanısında. Bölge ekonomik potansiyel bakımından uyuyan bir dev. Hazinelerini bekliyor. Ashında bütün Türkiye öyle değil mi? Özetlersek tabiata ait ne ararsanız var, insanın tabiata nüfuzuna dair ne ararsanız yok. Batman GAP bölgesinde. Yani suyun toprakla buluşmağa can attığı bölgede. Halen toprakla Dicle birbiriyle buluşmamış. Toprak yetim, Dicle başıboş. İnsanımız ikisini de seyrediyor. GAP üçünü yani toprak su ve insanı bir araya getirecek projenin adı. Ama Batmana uğramamış henüz. Hazreti dört gözle bekliyoruz. Hasankeyf ve malabadi köprüsü iki sadık dost. Tarihin derinliklerine yolculuk etmek isteyenlerin mutlaka görmesi gereken hazinelerimiz. Her adımınızda ayrı bir bin yılın uğultusunu duyarsınız kulaklarınızda. Acısıyla tatlısıyla bütün bir insanlığın serencamını anlatır size her bir mağara. Emegün kutsallığı en çok hak ettiği yer. Sözü kaybolmadığı, hüznün arzuların ve kuzgunlukların kayalara resmedildiği uygarlıklar kenti Hasankeyf. Görmeyenler bilseydi sırf Hasankeyfi görebilmek için dünyaya bir daha gelmek isterlerdi. İnsanlığın tarihi bir sinema şeridi gibi geçiyor beyninizin kıvrımlarından. Anlıyorsunuz ki insanla ve tarihle sohbet için dil bilmemiz gerekmiyor. Hissetmeniz yeterli.

-Türk İdare sisteminin ana unsurları hakkında bilgi verir misiniz?

-Kanuni'den beri arıyoruz. çareyi önce vezirleri değiştirmekte bulacağımızı sandık. Sonra Tanzimat. Memur baki. Sistem değişsin. Kurumlar ithal ettik Avrupa dan. Halk yok sistemde. Sadece haklarıyla değil sorumluluklarıyla da yok. Onun için sorgulayamıyor ve yakaladığından gökteki yıldızları bile istiyor.. Sorgulayamıyor çünkü katkıda bulunmuyor. Herkes kendi aleminde. İdare de halkta. Halk imtiyazlılardan olabilme peşinde. İdare ulufe dağıtma. Herkes halinden memnun ta ki borç verenler borçlarını istesin. Sanal refah her 3-4 yılda bir sonlanıyor. Memur, şef, şube müdürü, daire başkanı, genel müdür yard. genel müdür, müsteşar yrd, müsteşar. Zannedersiniz ki uzaya sefer var. Bütün bu daltonlar yazılmasa da olan iki satır yazı için. Bir de yatay problem var. Yüzlerce genel müdürlük binlerce daire başkanlığı şube müdürlüğü vs. bir genel müdürlükleri azaltma genel müdürlüğü yok. Yetkililer yani üst yöneticiler meşgul. Başlarını kaşıyacak vakitleri yok. Anlayacağınız yetkililerin zamanı, görevlilerin işi yok. Hangi bürokrata sorsanız hepsi üstün başarılı! Hepsi neyi nasıl hangi zorlukları aşarak yaptığını anlatır. Oysa gelişmiş ülkelerde kurumların ve kişi-

lerin hedefleri olur ve başarıları, bu hedeflerden ne kadarını başaramadıkları saptanarak belirlenir.

-Türkiye'de Mülki yapının temel sorunları nelerdir sizce?

-Negatif yetkilerle donatılmış. Pozitif yetkileri sınırlı. Çoğu kez idari sistemle vatandaş arasında tampon görevi üstleniyorlar. Millet Hindistan racasından isteyeceğini sizden istiyor. Yine de valiliğin tanımı gibi memuriyette istisnai bir yeri var. Kıt da olsa kaynağınız, kısıtlı da olsa yetkiniz var. Diğerlerinde olmadığı kadar. İyi bir yönetim teknolojisiyle üretmek mümkün. Öncelikler ortak akılla belirlenir, uygulama işbirliğiyle yapılırsa sonuç almak mümkün. Hem yetki hem de görev tek kişide toplanmış. Özellikle cezalandırmağa yönelik negatif yetkiler. Demokrasiyi içselleştirmemiş olanların elinde despotizme kayması mümkün. Demokratik sistemlerde bu görevlere seçimle gelinir yine de bu kadar negatif yetki söz konusu değildir. Türkiye demokratikleşmede mesafe kaydettikçe mülki idare güç kaybedecektir, etmelidir de. Bizler hangi görevde olursak olalım gelişmeleri vatandaş olarak değerlendirmeliyiz.

-Son zamanlarda sıkça sözü edilen Kamunun Yeniden Yapılandırılması, Yerel Yönetimler Reformu vb. gibi güncel konularla ilgili düşüncelerinizi okuyucularımızla paylaşır mısınız?

-Kamu ve kamu hizmeti tanımlanmalı. Yetki devri merkezden taşraya değil, vatandaştan taşraya taşradan merkeze doğru yapılmalı. Görev profesyonellerde, yetki seçilmişlerde yani halkta olmalı. Kamu özel ve üçüncü sektörün alanından tamamen çekilmeli. Karar mekanizmalarında sivil toplum örgütlerine yer verilmeli. Kendi mesleklerinden müfettişler yerine halka hesap veren ama halkın da vergileriyle katkıda bulunduğu bir sistem kurgulanmalıdır. Hizmetler vatandaşa en yakın yönetim biriminden verilmelidir. İdare hiyerarşik örgütlenme yerine yatay örgütlenmeye geçmelidir. Kısacası yeniden keşfe gerek yok. Çözüm "açık toplum", " Düşmanları" izin verirse.

-Son olarak eklemek istediğiniz hususlar nelerdir?

-Bu gün de üniversite sınavına girseydim İ.Ü. S.B.F. yine birinci tercihim olurdu. Yaptığım işten dolayı değil, hayatıma yaptığı katkıdan dolayı...

TÜRKİYE'DE YOKSULLUK VE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Temindar AYTEKİN

AAK Uzmanı 1987 İ.İ. SBF Mezunu

Yoksulluk ne yalnızca bugünün problemi, ne de yalnızca Türkiye'nin problemidir. Ayrıca yoksulluk sadece gelişmemiş ülkelere has bir olgu da değildir. Bugün gelişmiş bir çok ülkede dahi büyük yoksul toplum kesimleri bulunmaktadır. Bir örnek verecek olursak, dünyanın en gelişmiş ülkesi olarak kabul edilen Amerika Birleşik Devletleri'nde 1990 yılı verilerine göre nüfusun yüzde 13.5'i yoksulluk sınırının altında bir gelir seviyesinde yaşamaya çalışmaktadır.

Yukarıda ifade edilen nedenlerle yoksulluk konusunu global bir sorun olarak görmek ve ülke bazında tedbirler yanında, global ölçekte çözüm yolları aramak uygun olacaktır. Dünya Bankası'nın geçen yılki verilerine göre dünya nüfusunun yaklaşık yüzde yirmisinin mutlak yoksul olduğunu görüyoruz. Yoksulluk sadece yoksul ülkeleri değil, zengin ülkeleri de ilgilendirmektedir. Özellikle 11 Eylül olayından sonra, dünyada uygulanan ve yoksulu daha yoksul, zengini daha zengin yapan global ekonomi politikalarının yeniden gözden geçirmeleri gereği daha net görülmüştür. Çünkü yoksulluğa mahkum edilen ve geleceğe dair umutları bulunmayan geniş insan kitleleri dünya için ve bu arada zenginler için de tehdit unsuru olmaktadır. İnsani kaygılar yanında güvenlik kaygısı da düşünülecek olursa bu bakış açısının yanlış olmadığı anlaşılacaktır. Bu nedenle bir çok yorumcu ve bilim adamı 11 Eylül saldırısından sonra terörle mücadelede askeri müdahale ve cezalandırma yanında dünyadaki gelir, teknoloji, eğitim gibi konularda adaletin sağlanmasının gereğine işaret etmektedir.

Herhangi bir ülkede yoksulluk düzeyini belirleyen temel değişken, **ortalama gelir**

düzeyidir. Yoksulluğu en genel anlamı ile insanca yaşamak için gerekli olan asgari gelir düzeyine sahip olamama durumu olarak tarif edebiliriz. Bu anlamda yoksulluğu insanların beslenme, barınma, giyim, eğitim, sağlık vb ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılayamaması biçiminde algılamak yanlış olmayacaktır.

Yoksulluk düzeyine etki eden önemli bir değişken de **gelir dağılımıdır**. Ortalama gelir düzeyinin yüksek olması her zaman için toplumun genelinin refahtan pay alması anlamına gelmez. Bir çok ülkede ortalama gelir düzeyi insanların insanca yaşayabilmelerine yetecek düzeyi işaret etmesine rağmen, milli gelirin eşitsiz dağılımı nedeniyle yoksulluk önlenememektedir.

Gelir dağılımı tablolarına baktığımızda, gelişmiş ülkelerde hem kişi başına düşen milli gelir olarak yüksek rakamlar, hem de gelir dağılımı oranlarının daha düzgün olduğunu görüyoruz. Türkiye özelinde bakacak olursak, ülkemizde milli gelir son yıllarda mütemadiyen düşerken, gelir dağılımı da bozulmaktadır. 1999 yılında 3000 dolar düzeylerindeki kişi başına gelir düzeyi, bugün 2100-2200 dolarlar düzeyine gerilemiştir. Bu rakamlar sadece birkaç yıl içerisinde ülke olarak ne kadar yoksullaştığımızı gösteriyor. Devlet Planlama Teşkilatı verilerine göre ülkemiz nüfusunun yüzde 38'i yoksul. Bu insanlar temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için günde 1,5 dolar gelire sahip değil. Bugün için bu oranın daha da yükseldiğini düşünebiliriz. Son bir yıl içinde devam eden ekonomik kriz sonucu yüzbinlerce insan işini kaybetti. Mevcut yoksullara yeni yoksullar eklendi. Sosyal güvenlik sisteminin yetersiz olduğu ve özellikle işsizlik sigortasının gerçek

anlamda bulunmadığı bir ortamda işsizlik mutlak yoksulluk anlamına gelir. Devlet İstatistik Enstitüsü ve Dünya Bankası verilerine göre Türkiye gelir dağılımı en bozuk ülkeler arasında yer alıyor. Nüfusun en zengin yüzde onluk grubu, toplam gelirin yüzde 40,5 ini ve en zengin yüzde yirmilik grubu da yüzde 55 ini alırken, en yoksul yüzde yirmi, toplam gelirin yüzde 4,9 unu ve en yoksul yüzde 10 u ise gelirin sadece yüzde 1,8 ini elde ediyor. Kısaca ifade edecek olursak, bir taraftan milli gelir hızla düşerken, diğer taraftan gelir dağılımı da giderek bozuluyor. Bunun anlamı daha çok yoksul, daha aç ve daha mutsuz bir toplum demektir. Rousseau 'her mutsuzluğun altında yoksulluk yatar' diyor. Sokağa çıkıp baktığımızda bugün daha çok işsiz ve daha çok mutsuz-umutsuz insan görmemiz nedensiz değil.

% 20'lik Hanehalkı Dilimlerinin Gelir Payları

Türkiye Ortalaması (1987)

1. %20	2. %20	3. %20	4. %20	5. %20
5.24	9.61	14.06	21.15	49.94

Türkiye Ortalaması (1994)

1. %20	2. %20	3. %20	4. %20	5. %20
4.86	8.63	12.61	19.03	54.88

Kaynak: DİE 1987 ve 1994 Gelir Dağılımı Araştırmaları

Tabloya baktığımızda 1987'den 1994'e gelir dağılımının yoksul kesim aleyhine bir gelişme gösterdiği görülüyor. 1994 yılından bu yana gelir dağılımı araştırması yapılmamış olması nedeniyle yukarıdaki tablonun bu günkü halini bilemiyoruz. Ancak son yıllarda yanlış hükümet politikaları nedeniyle yaşadığımız ekonomik krizler, muhtemeldir ki bu tabloyu daha da bozmuştur.

YOKSULLUĞUN ÖNLENMESİ

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de yoksulluğu önlemeye yönelik politikalar gündeme gelmektedir. Ancak şunu peşinen ifade etmek gerekir ki, ülkemizde yoksulluğu önlemeye ve etkisini azaltmaya dönük yeterli ekonomik ve idari altyapı yoktur.

Yoksullukla mücadele iki boyutlu olarak

düşünülmelidir. Birincisi yoksulluğu önlemeye yarayacak olan ekonomik kalkınmayı kalıcı biçimde gerçekleştirip milli geliri yükselterek ve gelir dağılımında adaleti sağlayarak sayısal olarak yoksulluğun azaltılmasıdır. Ekonomik büyüme sağlayan bütün ülkelerde yoksulluk azalmaktadır. Yani yoksulluğu önlemenin en etkili yolu ekonomik büyümedir. Bu şekilde bir yandan istihdam düzeyi yükseltilip, işsizlik oranları düşürülmüş olacak, öte yandan yükselen üretim ve gelirle doğru orantılı olarak vergi gelirleri artacağı için yoksullukla mücadelede daha fazla fon ayırlabilecektir. Yoksullukla mücadelenin ikinci temel boyutu ise yoksulluğun etkisini azaltmak biçiminde olmalıdır. Bunun yolu da toplumda mevcut yoksul kesimlere yapılacak fon aktarımından geçer. Bu kapsamda devletler uygulayacakları sosyal politikalarla yoksulluğun etkilerini ortadan kaldırmaya çalışmak durumundadır.

Yoksulluğun önlenmesi ve belirli toplum kesimlerinin yoksulluğun etkilerinden kurtarılması açısından sosyal güvenlik sistemi kapsamında yapılan harcamalar da büyük önem arz eder.

AB Ülkelerinde Sosyal Güvenlik Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı (%)

Ülkeler	1986	1987	1988	1989	1990
Belçika	27.2	26.6	26.3	25.2	25.2
Danimarka	24.8	25.7	27.0	27.8	27.8
Fransa	27.4	27.0	26.7	26.4	26.5
Almanya	24.7	25.0	25.1	24.1	23.7
Yunanistan	20.6	20.8	20.4	20.9	-
İrlanda	23.3	22.5	21.2	19.6	19.7
İtalya	22.5	23.2	23.2	23.7	24.5
Lüksemburg	24.4	25.9	25.3	26.6	27.3
Hollanda	28.4	29.0	28.6	27.9	28.8
Portekiz	14.3	14.9	15.9	14.9	15.3
İspanya	18.4	18.2	18.6	18.8	19.3
İngiltere	23.9	22.9	21.9	21.3	22.3

Kaynak: OECD

Türkiye'de Sosyal Güvenlik Harcamalarının GSYİH'deki Payı (Milyar TL.)

Yıllar	SGH	GSYİH	SGH/GSYİH(%)
1990	16.159	392.580	4,12
1991	30.822	638.130	4,83
1992	62.210	1.129.413	5,51
1993	112.360	2.062.187	5,45
1994	206.371	4.025.623	5,13
1995	401.746	7.926.359	5,07
1996	945.183	14.345.413	6,59
1997	1.991.781	28.720.649	6,94
1998	3.981.141	53.522.970	7,44

Kaynak : DPT

Yukarıdaki tablolara baktığımızda, yıllar itibariyle artış olmakla birlikte Türkiye'de sosyal güvenlik harcamalarının milli gelire oranının Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla çok düşük düzeyde olduğunu görüyoruz. AB üyesi ülkeler arasında en düşük orana sahip Portekiz'in ayırdığı kaynak bile oransal olarak Türkiye'nin iki katından daha fazla. Gecikmeksizin yapılması gereken şey, bu alana tahsis edilen kaynak miktarını arttırıp, toplumun tamamının sosyal güvenlik ve sağlık güvenliği kapsamına alınmasıdır.

Yoksullukla mücadele konusunda ülkemize has önemli bir konu da enflasyondur. Çünkü ülkemizde yaşanan enflasyon dünyanın hiçbir ülkesinde yaşanan enflasyona benzememektedir. Türkiye yaklaşık otuz yıldan bu yana sürekli yüksek enflasyon sürecini yaşamaktadır. Enflasyon özellikle sabit gelirliilerin giderek yoksullaşması demektir. Sürekli tekrar eden ekonomik kriz, kronik hale gelen enflasyon ve artan kamu açıkları mütemadiyen gelir dağılımını bozmakta ve yoksulluk düzeyini yükseltmektedir.

Yoksullukla mücadelenin gereği gibi yapılabilmesi için öncelikli olarak ülke genelini kapsayan ciddi gelir dağılımı araştırmalarına ve yoksulluk düzeyini ölçen araştırmalara ihtiyaç vardır. Ancak ne yazık ki Türkiye'de gelir dağılımı konusunda 1994 yılından bu yana geniş kapsamlı bir araştırma yapılmamıştır.

Toplumsal açıdan baktığımızda, Osmanlı İmparatorluğu döneminde hatta öncesinde yoksullara yardım konusunun devlet yanında Vakıf müessesesi aracılığıyla, bugünkü ifadesiyle sivil toplum kuruluşları eliyle yerine getirildiğini görüyoruz. Bu geleneğin bugün de önemli oranda devam ettirildiğini söyleyebiliriz. Yoksulluğun önlenmesi kapsamında kamu kaynakları yanında gönüllü kuru-

luşların teşvik edilmesinde sayısız faydalar vardır. İnsanlararası dayanışma ve işbirliğinin gelişimi, toplumu ayakta tutan değerlerin yaşatılması ve geliştirilmesi, bir yandan yoksulların derilerine çare bulunmasının yollarını açarken, diğer yandan toplumsal dokunun güçlenmesine ve dolayısıyla toplumsal kriz riskinin önlenmesine katkı sağlayacaktır. Yerel inisiyatifleri ve gönüllü kuruluşları tehdit olarak görmeden, onlara destek olmak hükümetlerin temel politikaları arasında yer almalıdır.

Makro ekonomik politikalar açısından baktığımızda ülkemizde gelir dağılımı adaletsizliğini düzeltmek ve yoksulluğu azaltmak üzere kamusal politikalar üretilmesi oldukça güçtür. 2002 yılının ilk üç aylık vergi gelirleri kamu kesimi borç faizlerinin ancak yüzde 90'ını karşılayabilmişken, yoksul kesimlere aktarılacak kaynakların yüksek düzeyde olması mümkün değildir. Bu nedenle gerek ekonomik kalkınmanın ve milli gelir artışının sağlanması için, gerekse kamu kaynaklarından yoksullukla mücadeleye daha fazla fon ayrılabilmesi için kamu kesimi gelir-harcama dengesinin sağlanması kaçınılmazdır.

Türkiye'de himayeye muhtaç kesimlere yardım yapan ve hizmet götüren kurumların başında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu gelmektedir. Bu kapsamda son 9 ayda 6 milyon kişiye yardımda bulunan SYDT Fonu yoksullukla mücadele kapsamında önemli bir kuruluştur. Bu kuruluşa ayrılan kaynakların artırılması ve kaynakların tamamının yoksullar için kullanılması gereğinin altını çizmek gerekir.

Türkiye'de gelir dağılımı açısından bölgesel anlamda da ciddi farklılıklar söz konusudur. Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri ortalama gelir düzeyi en düşük olan, dolayısıyla en yoksul bölgelerimizdir. Bu bölgelerimizin ekonomik kalkınma ve sosyal yardım programlarında önceliklendirilmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- DPT, VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Demirtaş, Mahmut (2002), İnsan Kaynakları Yönetimine Giriş, Sakarya Kitabevi.
 Brannan, John (1989), Human Resource Planning, First Published, London: Institute of Personnel Management.
 Kalkandelen, A. Hayrettin, Reorganizasyon ve Norm Kadro, 6. Baskı, Ankara: Adil Yayınevi.
 Can, Halil, Ahmet Akpınar ve Şahin Karavacıoğlu (1995), Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi, (2. Baskı) Ankara: Siyasal Kitabevi.
 Kaynak, Tahsin (1996), İnsan Kaynakları Planlaması, İstanbul: Alfa Basım Yayınevi.
 Bakanlar Kurulu Kararı, 06.11. 2000 tarih ve 2000/1458 sayılı.

LEASING'İN MALİ TABLOLARA ETKİSİ VE LEASING'İN VERGİ MEVZUATI KARŞISINDAKİ DURUMU

Arif ÇOKÇETİN

Vakıflar Bankası Mali Tabii Uzmanı

“Zenginlik bir şeye sahip olmaktan çok, onu kullanmakta yatar”

Aristo

Aristo'nun bu düşüncesi günümüzde “bir malın mülkiyeti değil, fakat kullanımı verim getirir” ilkesine dönüşmüş ve leasingin doğuşundaki temel mantığı oluşturmuştur.

1. GENEL OLARAK LEASING

1.1. LEASING'İN TANIMI

Leasing kelimesi genel olarak kiralama anlamına gelmektedir. Kiralama ise herhangi bir şeyin belli bir bedel karşılığında, belli bir süre için sahibi tarafından başkasına verilmesidir.

Leasing kavramının özü ise; yatırım mallarının kullanım haklarının devri oluşturmaktadır. Leasing, yatırım mallarının (menkul veya gayrimenkul) ekonomik ömrünün belirli bir süresi veya tamamı boyunca, mülkiyetini kiralayanda, zilyetliğini ise belirli bir kiracıya bırakan, kiralama süresi bitiminde varlığını kiralayana geri verilmesi veya belirli bir bedel karşılığında mülkiyetin kiracıya devredilmesini düzenleyen bir anlaşmadır.

Leasing ülkemizde ilk defa 1985 yılında yürürlüğe giren 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ile uygulanmaya başlamıştır. Kanuna göre finansal kiralama sözleşmesi aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

Kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü kişiden satın aldığı veya başka suretle temin ettiği bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere ve belli bir süre feshedilmemek şartı ile kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören bir sözleşmedir. (3226 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu Md. 4)

Leasing'in uygulamadaki bütün çeşitlerini kapsayacak bir tanımın yapılması oldukça zordur. Bundan dolayı leasing genellikle finansal kiralama anlamında tanımlanmaktadır. Finansal kiralamanın birçok tanımı yapılmaktadır. Fakat bunlar içerisinde en açık olan tanım Avrupa Leasing Birliği (European Leasing Association) tarafından yapılmıştır. Bu tanıma göre; “Finansal kiralama, belirli bir süre için kiralayan (lessor) ve kiracı (lessee) arasında imzalanan ve üreticiden kiracı tarafından seçilip, kiralayan tarafından satın alınan bir malın, mülkiyetini kiralayanda, kullanımını ise kiracıya bırakan bir sözleşme olup, malın kullanımı belirli bir kira ödemesi karşılığında kiracıya bırakılmaktadır.”

Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) bir kira sözleşmesinin finansal kiralama olabilmesi için aşağıda belirtilen dört kriterden en az birinin bulunması gerektiğini belirtmiştir.

- 1- Kira anlaşmasında, kira süresi sonunda malın mülkiyetinin kiracıya devrinin öngörülmesi.
- 2- Kira anlaşmasının, kiracıya kira süresi sonunda mali o tarihteki beklenen piyasa fiyatının altında bir değerden satın alma hakkını vermesi.
- 3- Kira süresinin, kiralanan malın ekonomik ömrünün en az % 75'ine eşit olması.
- 4- Kira ödemeleri toplamının kira süresinin başlangıcındaki bugünkü değerinin, malın piyasa değerinin en az % 90'ına eşit olması.

Bu dört şarttan biri mevcut ise kira sözleşmesi finansal kiralama olarak kabul edilmektedir.

1.2. LEASING'DE TARAFLAR

1.2.1. Leasing Şirketi

Leasing şirketi, kiracı tarafından seçilen malı üre-

tici firmadan satın alarak leasing sözleşmesi çerçevesinde kiracıya kiralayan şirkettir. 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'na göre leasing işlemlerini leasing şirketleri, Özel Finans Kurumları, Yatırım ve Kalkınma Bankaları yapabilmektedir.

1.2.2. Satıcı

Leasing sözleşmesi çerçevesinde leasing şirketi tarafından leaseinge konu olan malın satın alındığı kişi veya kuruluştur. Satıcılar yurtiçinde veya yurtdışında bulunabilirler. Ayrıca satıcılar sattıkları malın üreticisi olabilecekleri gibi sadece ticaretini yapıyor da olabilirler.

1.2.3. Kiracı

Leasing sözleşmesi çerçevesinde leasing şirketten malı kiralayan kişi veya kuruluştur. Hukuki işlem yapabilme yeteneğine sahip olan bütün gerçek veya tüzel kişiler kiracı olabilirler.

2. LEASING'İN MALİ TABLOLARA OLAN YANSIMASI

* Ülkemizde leasing ile yatırım yapan firmalar için muhasebe standardı bulunmamaktadır. Uygulama da ağırlıklı olarak leasing ödemeleri gelir tablolarında bir gider unsuru olarak gösterilmektedir. Leasing'e konu mal kiralama süresi sonunda iz bedeli ile kiracıya devredilmektedir.

* Leasing ödemelerinin mali tablolarda sadece bir gider unsuru olarak gösterilmesinin mali tahlil açısından çeşitli sakıncaları bulunmaktadır.

* Kira süresi sonunda iz bedeli ile satın alınacak olan bir yatırım malı ile ilgili borç firmanın bilançosunun pasifinde yeralmayacaktır. Bu durum firmanın kısa vadeli borç ödeme gücünü ölçen cari ve likidite oranının anlamlılığının zayıflamasına, oranların daha yüksek görünmesine yol açmaktadır.

* Leasing konusu mal, kiralama süresi sonunda mali tablolara iz bedeli ile girdiğinden firmanın gerçekleştirmiş olduğu yatırımların değeri mali tablolarda oldukça düşük değerlerde kalmaktadır. Mevcut enflasyonist ortam, yatırımların gerçek değerlerinin bilançolara yansımaları güçleştirmektedir. Leasing ile yapılan yatırımlar bu muhasebeleştirme sisteminde mali tablolara neredeyse hiç yansımamaktadır. Halbuki birçok yatırım malında, kira süresi sonunda dahi malın değeri, kayıtlara yansıyan iz bedelinden çok daha yüksektir.

* Leasing ödemeleri bilançoya yansımadığından firmanın bilançosunda yeralan borç birikimi düşük

kalmakta, bu da özkaynaklar/yabancı kaynaklar dengesinin daha olumlu neticelenmesine yol açmaktadır. Gerçekte firmanın özkaynak/yabancı kaynak dengesi görüldüğünden daha olumsuz bir yapı arz etmektedir.

* Mevcut muhasebeleştirme sisteminde yatırımların tamamen gider yazılması gibi bir fiili durum ortaya çıkmakta, bu da firmanın karlılığını olumsuz etkilemektedir. Bir başka deyişle üretim için almış olduğunuz makinenin bedelinin tamamı gelir tablosunda bir gider unsuru olarak yeralmaktadır. Uygulama da leasing sözleşmeleri 4 yıllık düzenlenmesine karşın ilk iki yıl içinde kira bedellerin tamamına yakını tahsil edilmektedir. Bu da yatırımları amortismanından daha hızlı bir giderleştirme olanağı sağlamaktadır.

* Aynı yatırımı leasing değil de banka kredisi veya özkaynakla yapan bir firma yatırımını yeniden değerlendirme imkanına sahip olmaktadır. Her yıl yeniden değerlendirme artışı kadar özvarlığında bir artış olmaktadır. Leasing ile yapılan yatırımlarda bilançolarda yeniden değerlemeye tabi tutulacak önemli bir rakam bulunmamaktadır.

2.1. LEASING'İN DİĞER MEVZUATLAR KARŞISINDAKİ DURUMU

2.1.1. Gelir ve Kurumlar Vergisi

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 1. Maddesinde sermaye şirketlerinin kurumlar vergisine tabi olacağı belirtilmiştir. Finansal Kiralama Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmeliğin 4. Maddesinde finansal kiralama şirketlerinin anonim ortaklık şeklinde kurulmaları öngörülmüştür. Bundan dolayı finansal kiralama şirketlerinin kazançları kurumlar vergisi kapsamında vergilendirilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. Maddesinde ise safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 70. Maddesinde menkul ve gayrimenkul mallar ile hakların kiraya verilmesinden sağlanan gelirler gayrimenkul sermaye iradı olarak tanımlanmıştır. Ancak bu mal ve hakların ticari ve işletmeye dahil bulunması halinde bunlardan elde edilen gelirler gayrimenkul sermaye iradı değil ticari kazanç olarak nitelendirilecektir. Ticari kazancın nasıl belirleneceği ise G.V.K.'nun 38, 40 ve 41. Maddelerinde belirlenmiştir.

Bu çerçevede finansal kiralama şirketlerinin finansal kiralama işlemleri sonucu elde ettikleri kira

gelirleri vergilendirme açısından ticari kazanç sayılıp kurumlar vergisine tabi olacaklardır.

Yurtdışından yapılan finansal kiralama işlemlerinde yurtdışındaki leasing şirketi dar mükellef kurum statüsünde olduğundan, bunlara yapılacak kira ödemeleri K.V.K.'nın 24. Maddesine göre kurumlar vergisi kesintisine tabi tutulacaktır. Bu kapsamda yapılacak kurumlar vergisi kesintisi olan Bakanlar Kurulu'nun 30.12.1993 tarih ve 93/5147 No.lu kararı ile % 1 olarak belirlenmiştir.

Finansal kiralama işlemlerinde kiracının ödediği kira taksitleri ise yine Gelir Vergisi Kanunu'nun 40. Maddesi kapsamında ticari gider olarak kabul edilecektir. Çünkü kiracı finansal kiralama konusu malları ticari veya zirai işletmede kullanmak üzere kiralanmıştır.

2.1.2. Vergi Usul Kanunu'nda 24.03.2003 Tarihinde 4842 Sayılı Yasa İle Yapılan Yeni Düzenleme:

24.04.2003 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 4842 sayılı Kanun'la Vergi Usul Kanunu'nda yapılan değişiklik, 01.07.2003 tarihinden itibaren yapılacak olan finansal kiralama işlemlerine konu hak ve alacakların değerlendirme usulünde, diğer kiralama işlemlerine göre farklı yöntemlerin kullanılmasını gerektirmektedir.

Yapılan bu yeni düzenleme, büyük ölçüde finansal kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesini açıklayan 17 nolu Uluslararası Muhasebe Standartının ilke ve tanımlamalarını yansıtmaktadır.

Vergi Usul Kanunu'nda yapılan bu yeni düzenleme finansal kiralamaların tanımlanmasına yönelik olarak, Finansal Kiralama Kanunu'na herhangi bir atıfta bulunulmamıştır. Bunun bir sonucu olarak, Finansal Kiralama Kanunu kapsamında yapılan bir kiralama işleminin, vergi düzenlemeleri açısından fin.kir. işlemi olarak değerlendirilmeyebileceği yada tam tersi olarak Finansal Kiralama Kanunu kapsamında kiralama işlemi sayılmayacak bir işlem, vergi uygulamaları açısından finansal kiralama işlemi olarak değerlendirilebilecektir.

Kiracı Tarafından Yapılacak İşlemler:

Bugüne kadar ki uygulamada faaliyet kiralamaları ile finansal kiralama işlemleri arasında vergi uygulaması açısından herhangi bir farklılık bulunmazken, 01.07.2003 tarihinden itibaren yapılacak kiralamaların finansal kiralama işlemi olarak tanımlanması ha-

linde ;

Kiracının kiralama konusu iktisadi kıymet üzerindeki kullanma hakkı bir "Hak" olarak, bu işlem karşılığında yüklendiği yükümlülüğü ise bir "Borç" olarak değerlemeye tabi tutması gerekecektir. (VUK Mük.Md. 290/1)

- Değerlemede, kiralama konusu iktisadi kıymetin rayiç bedeli veya sözleşmeye göre yapılacak olan kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olması esas alınacaktır.

Bu işlemin yapılabilmesi için kiralama konusu iktisadi kıymetin rayiç bedelinin ve kira ödemelerinin bugünkü değerinin bulunması gerekmektedir.

Rayiç bedel, iktisadi kıymet için işlem tarihinde geçerli olan normal alış-satış bedelini ifade eder. Buna göre, kiracının sözleşmesi iktisadi kıymeti piyasadan nakit olarak almayı tercih etmesi durumunda ödemek zorunda kalacağı bedel -ki bu rayiç bedeli ifade eder-değerlemede esas alınacak olan ölçülerden birisidir.

- Değerlemede dikkate alınması gereken bir diğer husus ise, kira ödemelerinin bugünkü değeridir. Bugünkü değeri bulunacak olan kira ödemeleri ise, esas itibarıyla sözleşmeye göre kira süresi boyunca yapılması gereken kira ödemelerini ifade eder. (VUK Mük.Md. 290/3)

Kira ödemelerinin net bugünkü değerinin hesaplanmasında, faiz oranı olarak sözleşmede kullanılan faiz oranı dikkate alınacaktır.

Kiralamada kullanılan faiz oranı, kira ödemeleri toplamının bugünkü değerini, iktisadi kıymetin rayiç değerine eşitleyen iskonto oranıdır.

Finansal kiralama işlemlerine ilişkin olarak elde etmiş olduğu haklar ile yüklendiği borcu yukarıdaki gibi değerlendirme işlemine tabi tutan kiracıya, yeni uygulama ile birlikte, değerlemeye tabi tuttuğu bu hak için amortisman ayırma imkanı da tanınmıştır. (VUK Mük. Md: 298 ve Md:313-321 hükümleri uyarınca) Ancak kiracı ve kiralayanın amortisman ayıracağı tutarın değerlendirilmesi sonucunda ayıracakları amortisman toplamına eşit olacaktır.

Kiralayan Tarafından Yapılacak İşlemler:

Bugüne kadar olan uygulamada finansal kiralama yapan şirketler, kiralama konusu yaptıkları iktisadi kıymetleri aktiflerinde göstermekte ve kiracıdan aldıkları bedelleri kira geliri olarak ilgili dönemlerde kayıtlarına intikal ettirmektedirler.

--Yapılan yeni düzenlemede de kiralama konusu iktisadi kıymet yine kiralayanın kayıtlarında yer alacak ancak, değerlemeye esas tutar, iktisadi kıymetin net bilanço değerinden kira ödemelerinin bugünkü değerinin düşülmesi sonucu bulunacak tutar olacaktır. Bunun anlamı var olan bir iktisadi kıymetin net bilanço değerine, kira ödemelerinin net bugünkü değeri tutarında bir alacak kaydı yapılmasının gerekeceğidir.

Ancak, bu şekilde yapılan bir işlem sonucunda iktisadi kıymetin bilanço değeri sıfır veya negatif bir değer alabileceği dikkate alındığından, iktisadi kıymetin en azından iz bedelle değerlendirilmesine yönelik izine düzenlemelerde yer verilmiştir.

Ayrıca iktisadi kıymetin bu şekilde tespit edilen değerinin negatif çıkması halinde, kıymetin iz bedeliyle izlenmesinin dışında birde aradaki negatif farkın iktisadi kıymetin elden çıkarılması halinde elde edilecek kazançlar gibi işleme tabi tutulması gerektiği yapılan bu yeni düzenlemelerde yer almıştır.

Kiralyan yukarıda anlatıldığı şekilde değerlendirilme tabi tutmuş olduğu kıymet üzerinden amortisman da ayırabilecektir. Ancak Kiralyan finansal kiralama konu iktisadi kıymetin net bilanço aktif değerinden, kira ödemelerinin bugünkü değerinin düşülmesi sonucunda bulacağı değer üzerinden amortisman ayıracaktır.

VUK'na yapılan bu ilave ile hem 3226 sayılı kanunda düzenlenen finansal kiralamanın tanımlamasının dışına çıkmıştır. Ancak bu düzenleme ile finansal kiralamanın muhasebe kayıtlarına yansıtılması UMS 17'e (Uluslararası Muhasebe Standartları) yaklaştırılmış ve yukarıda mali tahlil açısından ortaya çıkan sakıncaların önemli bir kısmı giderilmiştir.

Vergi Usul Kanunu'nda 4842 sayılı yasa ile yapılan bu düzenleme ile finansal kiralamanın kayıt usulü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

- Yeni düzenleme ile finansal kiralama yoluyla temin edilen makine yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde bilançonun aktifinde finansal kiralama konu iktisadi kıymeti kullanma hakkı olarak aktifleştirilecek ve sözleşmeden doğan borç ise bilançonun pasif tarafında yeracaktır.

- Finansal kiralama konu iktisadi kıymeti kullanma hakkı yeniden değerlemeye ve amortisman tabi tutulacaktır.

- Finansal kiralama sözleşmesi sonucu ortaya çıkan borç, anapara ve faiz ödemesi olarak ayrıştırılacaktır.

caktır.

- Önceki uygulamadan farklı olarak kiracı finansal kiralama konu iktisadi kıymetin kullanım hakkının amortismanı ile sözleşmeden doğan faiz giderlerini sonuç hesaplarına yansıtacaktır.

Yeni düzenleme ile yukarıdaki bölümlerde bahsedilen varlıkların çok düşük bedellerle kayıtlarda yer alması nedeniyle yatırımların aktifte görünmemesi, finansal kiralama borcunun pasifte yer almasının yarattığı sorunlar ve yatırımların kısa süre içinde tamamen gider yazılmasının karlılık üzerindeki olumsuz etkisi, yeniden değerlendirilme uygulanmamasından kaynaklanan özvarlık sorunu gibi sorunların tamamı büyük ölçüde giderilmiş olacaktır.

Düzenleme 01.07.2003 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olup bu tarihten önce imzalanmış sözleşmeler eski hükümlere tabi olacaktır. Bu nedenle önümüzdeki dönemlerde firmaların muhasebe kayıtlarında farklı uygulamalara rastlanabilecek ancak bu uygulamalar önceki finansal kiralama sözleşmelerinin tamamlanmasıyla son bulacaktır.

Yeni düzenleme ile uluslararası muhasebe standartlarına yakın bir düzenleme getirilerek mali tabloların daha açık ve anlaşılabilir olması sağlanmıştır.

2.1.3. Katma Değer Vergisi

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1. Maddesinde verginin konusunu oluşturan işlemler sayılmıştır. Bu maddede göre finansal kiralama işlemleri katma değer vergisi kapsamına girmektedir. Buna göre finansal kiralama şirketlerinin leasing işlemleri için satın aldığı mallar ve bu malları kiracıya kiralamaları sonucu elde edeceği gelirler katma değer vergisi tabi olacaktır.

KDV Kanunu'nun 28. Maddesi katma değer vergisinin genel oranını belirlemiştir. Yine bu maddede KDV oranını dört katına kadar artırmaya, % 1'e indirmeye, Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Bakanlar Kurulu'da bu yetkisine dayanarak çeşitli mal ve hizmetlerin hangi oranda KDV'ne tabi olacağını belirten listeler yayınlamıştır. Bu listelere bakıldığında çeşitli mal türleri itibarıyla farklı KDV oranlarının uygulanması gerektiğini gösteren listelerin yapıldığını görmekteyiz.

Buna göre Finansal Kiralama şirketlerine teslimi veya finansal kiralama şirketlerince teslimi veya kiralanması işlemlerinin tabi olacağı KDV oranının, II Sa-

yılı Listenin 9'uncu maddesinde düzenlendiğini ve finansal kiralama işlemlerinde KDV oranının %1 olarak tespit edildiğini görmekteyiz. Ancak 9'uncu maddede finansal kiralama işlemlerinde her ne kadar %1 KDV oranı benimsenmişse de, bu maddenin paranteziçi hükmünde bazı kıymetler için farklı KDV oranlarını uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

II Sayılı Listenin 9'uncu maddesi aynen aşağıdaki gibidir.

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre, sadece finansal kiralama konu olan malların (bu listenin 8 inci sırasında sayılan taşıtlar dahil) finansal kiralama şirketlerine veya finansal kiralama şirketlerince teslimi veya kiralanması işlemleri (Ancak, Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan mallar ile aynı Kanunun eki (II) sayılı listenin 87.03, 8703.10.11.00.00, 8703.10.18.00.00, 87.11, 89.03, 8901.10.10.00.11, 8901.10.90.00.11 pozisyonlarında yer alan taşıtların bu kapsamda teslim ve kiralanması işlemleri için bu Kararın I inci maddesinin (a) bendinde öngörülen vergi oranı (%18'dir), yukarıda sayılanlar dışındaki kara nakil vasıtalarının bu kapsamda teslim ve kiralanması işlemleri için aynı maddenin (c) bendinde öngörülen vergi oranı (%8'dir) uygulanır.),

Yukarıdaki maddeden de anlaşılacağı üzere, finansal kiralama konu olan iktisadi kıymetler normal olarak %1 oranında KDV'ne tabidir. Ancak, leasing konusu kıymet yukarıda da belirtildiği üzere Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (IV) sayılı listede yer alan mallardan veya yine Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı listenin 87.03, 8703.10.11.00.00, 8703.10.18.00.00, 87.11, 89.03, 8901.10.10.00.11, 8901.10.90.00.11 pozisyonlarında yer alan taşıtlardan (ki bunlar genel olarak binek otomobilleri işaret etmektedir) oluşuyorsa %18 oranında KDV'ne tabi tutulacaklardır. Bunlar dışındaki kara nakil vasıtalarının leasinge konu olması halinde ise %8 KDV oranı uygulanacaktır.

Finansal Kiralama işlemlerinde KDV açısından dikkat çeken bir diğer husus ise, finansal kiralama konu malların mülkiyetlerinin kira süresi sonunda sembolik bir bedelle ya da bedelsiz olarak kiracıya devredilmesi sırasında ortaya çıkmaktadır. Zira Katma Değer Vergisi Kanununun 27. Maddesinde bedelin emsal bedeline veya emsal ücretine açık bir şekilde düşük olduğu ve bu düşüklüğün mükellefçe haklı bir sebeple açıklanamadığı hallerde bu matrah olarak emsal bedelin veya ücretin alınacağı belirtilmiştir. Buna

göre finansal kiralama şirketlerinin kira süresi sonunda finansal kiralama konusu malları kiracıya bedelsiz olarak devretmeleri veya sembolik bir bedel ile satmaları durumunda katma değer vergisi matrahı emsal bedel değil, gerçek satış bedeli olacaktır. Çünkü, KDV Kanununun 27. Maddesinde emsal bedel uygulamasının matrah farklılığının haklı bir sebep ile açıklanamaması durumunda uygulanacağı belirtilmiştir. Finansal kiralama konusu malın kira dönemi sonunda bedelsiz olarak devredilmesi veya iz bedel ile satılması finansal kiralama işleminin doğasından kaynaklanmaktadır. Bu durum ise söz konusu maddede bahsedilen haklı sebep olarak nitelendirilecektir. Buna göre finansal kiralama konusu malın sözleşme süresi sonunda kiracıya sembolik bedel ile satılması durumunda faturada gösterilen gerçek satış tutarı üzerinden katma değer vergisi hesaplanacaktır. Malın kiracıya bedelsiz olarak devredilmesi durumunda ise katma değer vergisi söz konusu olmayacaktır.

2.1.4. İcra İflas Mevzuatı

Finansal kiralamanın taraflarına icra iflas mevzuatı açısından bazı ayrıcalıklar sağlanmaktadır.

Kiracının iflas etmesi durumunda, iflas memuru İcra İflas Kanununu 221. Maddesine göre büro teşkilinden önce finansal kiralama sözleşmesi kapsamındaki malların tefrikine (ayrılmasına) karar verir. Kiracı aleyhine yapılan icrai takiplerde de icra memuru finansal kiralama konusu malları takibin dışında tutmakla görevlidir.

Her iki durumda da icra memurunun bu kararna karşı yedi gün içinde itiraz edilebilir. Bu itirazlar tetkik merciince en geç bir ay içinde karara bağlanır.

Kiralayanın iflas etmesi durumunda, finansal kiralama sözleşmesi kararlaştırılan sürenin sonuna kadar iflas masasına karşı geçerliliğini sürdürür. Kiralayan aleyhine yapılan icrai takiplerde finansal kiralama konusu mallar finansal kiralama sözleşmesinin sonuna kadar haczedilemez.

Yararlanılan Kaynaklar:

- 1) 24.04.2003 Tarihli Resmî Gazete'de Yay. 4842 Sayılı Yeni Vergi Düzeltmeleri Kanunu
- 2) AHKEMOĞLU Mehmet, Vergi Dairesi 262, Sayı 51/85
- 3) C. NPOLAT Mehmet, Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanı, Yayınlanmamış Çalışma Notları.
- 4) TOROSLU M. Vakıf Vergi Dairesi 212, Sayı

YEREL YÖNETİMLER REFORMU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Ahmet KARADAĞ

İD. SBP 1992 Mevzu

Yönetimi devlet kavramı içinde ele alan idare hukuku ve günümüz modern yönetim anlayışı birbirinden özerk veya bağımsız yönetim modellerinin yan yana hatta iç içe olması hususunu beraberinde getirmektedir. Kamu yönetimi merkez ve çevre ilişkilerini yerle tanıtmış, müsaade edilmiş haklar ve özgürlükler alanı çerçevesinde teşekkül ettirme hususunu, Fransız İhtilali ve onun sosyo-ekonomik sonuçlarıyla, hatta endişeleriyle şekillendirmiştir.

Türk idare anlayışı da hem imparatorluk mirası olması hesabıyla, hem de Fransız Modelinden devşirilmiş olması veçhesiyle benzer bir yaklaşımı, bir boyutuyla da çekingenliği içinde barındırma gelmiştir.

Hem siyaset biliminin hem de kamu yönetiminin temel kavramlarından biri olan yerinden yönetim demokratik parlamenter rejimin vazgeçilmez bir parçası, çoğu kez olmazsa olmaz bir mütenemmim cüzü olarak görülmektedir.

Ülkemizde de, siyasal, yönetsel, toplumsal, kültürel ve ekonomik bakımdan taşıdıkları önem yerel yönetim olgusuna hak ve hüriyetler açısından olduğu kadar dünyadaki değişim ve gelişmenin paralelinde bir yapılanmayı temayüz ettirebilmelidir. İnsanı, insana saygıyı ve onun tekamülünü ön planda tutmayı ilke edinmiş bir model inşa edebilmek açısından yerel yönetimlerin bir reforma muhtaç olduğu ortadadır. Öte yandan, küreselleşme karşısında etnik yönden türdeş bir yapısı olmayan ülkeler açısından yerelliğe güç kazandıran bir anlayışa ihtiyaç vardır. Korku, vehim ve çekinceleleri bir tarafa bırakarak üniter devlet yapısının bundan güç kazanacağını ve insana güvenmeyi, ve denetimde de uzmanlığı ve koordinasyonu ön planda tutarak, kamunun hem merkezi idare hem de yerel yönetimler açısından bir reforma tabi tutulmasını bir cesaret değil zorunluluk olarak görmek gerekir.

Bu aşamada, gerçekleştirilmekte olan yasa değişiklikleri çalışmalarının, Türkiye'mizi vizyonunu oluşturmuş ve yeni ufuklara yelken açmış bir ülke boyutuna taşıyabilme kararlılığının bir göstergesi, diğer bir ifadeyle bir kilometre taşı mesabesinde olduğu kanaatindeyim.

Konumuzun felsefi temellerine işaret ettikten sonra yerel yönetim reformuyla ilgili temel yasa değişikliklerinin kanaatimizce aşağıdaki çerçevede incelenmesi mümkün olacaktır:

1. *Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı*
2. *İl Özel İdaresi Kanunu Tasarısı*
3. *Belediye Kanunu Tasarısı*
4. *Büyükşehir Belediye Kanunu Tasarısı*
5. *Belediye ve İl Özel İdaresi Gelirleri Kanun Tasarısı*

Yukarıdaki beş temel kanun tasarısı yanında değişik kanunların, vergi mevzuatında, hatta Anayasanın bazı maddelerinde, bir ölçüde de Köy Kanununda değişiklikler yapılması gereği de ortaya çıkmış bulunmaktadır.

1- Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı

Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı amaç bölümünde tanımlanan, "katılımcı, saydam, ve etkin bir kamu yönetiminin kurulması kamu hizmetlerinin kaliteli, süratli, etkili, adil ve ekonomik bir şekilde sunulması maksadıyla bakanlıkların ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkili, kaldırılması, mevcutların bölünmesi veya birleştirilmesi ve yeniden yapılandırılması, merkezi idare ile mahalli idarelerin teşkilat, görev, yetki ve kaynak dağılımı ile bunlar arasındaki ilişkilerin esas ve usullerini düzenlemektir." İfadesiyle, yerel yönetimler reformunun ilk ve en önemli halkasını oluşturuyor diyebiliriz.

Tasarıda "idarenin kuruluş ve işleyişinin temel ilkeleri sınılanırken sürekli gelişim, katılımcılık, şeffaflık, beyana güven, hizmetlerin sonucuna ve hizmetten yararlanların ihtiyacına odaklılık esastır" ilkeleri bir öncelikler sıralamasındaki nirengi noktasına işaret etmektedir.

Kamu hizmetleri ile ilgili temel kararların alınmasında ilgili meslek kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerilerinden özellikle yararlanılacağı vurgulanmaktadır. Öte yandan şeffaflığa atıfı vatandaşların bilgi edinme haklarının kullanılmasını amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına tedbir alma ve bilgi teknolojilerinden yararlanma ile ilgili yükümlülükler getiriliyor olması çok önemli bir bakış açısı değişimine işaret etmektedir.

Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ile sağlanacak en önemli değişikliklerden biri ise merkezi idarenin yetkilerinin tek tek sayılması suretiyle diğer alanlardaki tüm yetkilerin, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı uyarınca yerel yönetimlere bırakılıyor olmasıdır. Merkezi idare kamu hizmetleri ile ilgili standart belirleme, ulusal politikaları tespit, hizmetlerin hukuka, politika ve standartlara uygunluğunun denetimi ile koordinasyon görevlerini ifa etmekte sorumlu tutulmaktadır.

Merkezi idare tarafından yerine getirilecek görev ve hizmetler de aşağıdaki gibi öngörülmektedir:

1. Adalet, savunma, güvenlik, istihbarat, dış ilişkiler ve dış politika hizmetleri,
2. Maliye, hazine, dış ticaret, gümrük hizmetleri ile piyasalara ilişkin düzenleme hizmetleri,
3. Ulusal ve bölgesel ekonomik, sosyal ve fiziki planları hazırlamaya, bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını gidermeye yönelik program ve projelerin uygulanmasını sağlamaya ilişkin hizmetler,
4. Millî eğitimde eğitim ve öğretim birliğini sağlama, müfredatı belirleme ve geliştirme hizmetleri,
5. Din hizmetleri,
6. Sosyal güvenlik hizmetleri,
7. Tapu ve kadastro, nüfus ve vatandaşlık hizmetleri,
8. Acil durum yönetimi ve sivil savunma ile ilgili ulusal düzeyde yapılması gereken hizmetler,
9. Vakıflarla ilgili olarak ulusal düzeyde yapılması gereken yönetim ve denetime ilişkin hizmetler,
10. Mahalli idarelere teknik ve mali yardımda bulunma rehberlik yapma ve eğitim desteği sağlama hizmetleri ile, kanunlarla münhasıran merkezi idare tarafından yerine getirilmesi öngörülen diğer ulusal ve bölgesel nitelikli görev ve hizmetler

Mahalli idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları

"Mahalli ve müşterek mahiyetteki her türlü görev ve hizmetler ile merkezi idare tarafından yürütülmesi öngörülenler dışında kalan ve kanunlarla açıkça başka bir kurala yer verilmeyen görev ve hizmetler mahalli idareler tarafından yerine getirilir."

"Mahalli idareler görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren hizmetleri, idarenin bütünlüğüne, kanunlara, kalkınma planının ve yıllık programın ilke ve hedeflerine ve merkezi yönetim tarafından belirlenen esas ve usuller ile standartlara uygun olarak yürütür." ifadeleri ile tasarının Avrupa Yerel Yönetimler Şartı'na uygun bir yol izleyerek merkezi idarenin görevleri belirtilerek bunların dışındaki görevler yerel yönetimlere bırakılarak yerel idare özel yetkili bir konumdan genel yetkili bir konuma taşınmış olmaktadır.

Merkezi idare ile mahalli idareler arasındaki ilişkiler

Mahalli idarelerin görev ve yetki alanına merkezi idarenin müdahalesini minimuma indiren düzenleme aynı zamanda merkez ve yerel idare arasındaki ilişkileri de düzenlemiştir.

"Merkezi idare birimleri, mahalli idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için yerel düzeyde ayrıca teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz."

"Mahalli idarelerin görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahalli idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı mahiyette ve yerinden yönetim ilkesine aykırı hükümler konulamaz."

Tasarının sağladığı belki de en hassas denge arayışı, merkezi idarenin genel düzenleme yetkisini kullanarak yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlamasına imkan tanınamamasında saklıdır.

2- İl Özel İdaresi Kanun Tasarısı

"İl sınırları içinde, belediye ve Büyükşehir belediyeleri sınırları dışında, il halkının yerel ortak hizmet ihtiyaçlarını, ilke, bölge ve il planlarına, ve bu planları göre hazırlanan programlara göre karşılamak; diğer merkezi ve yerel yönetim birimleri arasında eşgüdümü sağlamaktır."

Yukarıda yer alan amaç maddesi ile, İl Özel idarelerinin görev ve yetki alanı, coğrafi olarak belirlenmiş, bu alandaki yerel hizmetleri yerine getirme konusunda bu idareler, gerçek anlamda bir yerel yönetim kuruluşu olarak belirlenmiştir.

Ancak bir yerel yönetim biriminin diğer yerel yönetim birimleri ve merkezi idare organları arasında koordinasyon yetkisiyle donatılıyor olması pratikte nasıl mümkün olacaktır? Belki de bu yaklaşım il özel idaresinin mevcut sistemde güçsüz kalmasına neden olan ve özerkliği engelleyen vesayet rejiminden sıyrılmasıyla sonuçlanacaktır. İl Özel İdareleri kendi görev ve yetkilerini özerk olarak yerine getirecek bir teşkilata, kurulacak genel sekreterlik sistemi ile kavuşabilecektir. Bu konuda il meclisi, yetki alanının yer aldığı ilin ihtiyaçlarına ve bütçe imkanlarına uygun bir teşkilat ve personel yapısına kendisi karar verecektir.

"İl özel idaresinin genel karar organı İl Meclisi'dir. İl Meclisi, ilçelerden belediye sınırları dışında yaşayan seçmenler tarafından seçim kanunlarına göre seçilme yeterliliğine sahip, seçim bölgesinin sakinleri arasından, doğrudan, ve yasada belirtilen oranlarda seçilecek üyelerle, doğal üye olan il merkez belediye başkanı ve ilçe belediye başkanlarından oluşur. İldeki meslek kuruluşlarınınca belirlenecek birer temsilci, gözlemci üye olarak, oy hakkı olmaksızın il meclisine katarlar."

Tasarı ile valinin özel idare üzerindeki yetkileri ortadan kaldırılarak kurumun tam anlamıyla bir yerel yönetim birimi haline getirilmesi amaçlanmıştır. düzenlemeyle belediye sınırları dışında genel yetkili bir yerel koordinasyon mekanizması teşekkül edilmesine yönelmiştir.

Belediye ve mücavir alan dışındaki kamu hizmetlerinin koordinasyonu yanında tarihi ve kültürel değerlerin ve mimari mirasın korunması İl Özel idarelerine bırakılmaktadır. Öte yandan tarım, orman ve çevre konusundaki görevlerin koordinasyonu da İl Özel idarelerine bırakılmaktadır.

irken, kentsel alanlar dışındaki kültürel ve ekolojik doku tarım ve yapılaşmada da belirlenmiş ulusal standartlara ulaşılabilmesi hedeflenmektedir.

İl ölçeğinde, belediye sınırları dışındaki alanlarda, önemli bir bölümü bugüne kadar, merkezi idarenin taşra teşkilatları veya doğrudan bakanlık kuruluşları tarafından yerine getirilen başta eğitim, sağlık, bayındırlık, çevre koruma ve kırsal kalkınmaya yönelik yerel hizmet ihtiyaçlarının karşılama görev ve yetkisi, il özel idarelerine verilmiştir. Bu görevlendirme ile idarede ciddi bir desantralizasyonun gerçekleştirilmesi amaçlanmış, il ölçeğinde *planlama ve eşgüdümüne önem verilmiş, il özel idareleri, yetki ve görev alanlarındaki yerel hizmetler konusunda genel yetkili idareler olarak işlevsel hale getirilmiştir. Bu madde ile, kırsal ağırlıklı hizmetler ve çevre koruma hizmetleri il özel idarelerine verilmiştir.*

İl özel idare meclisince gerekli görülmesi halinde ilçelerde ilçe özel idare teşkilatı kurulabileceği hususu da tasarıyla getirilmiş bir yenilik olarak göze çarpmaktadır.

İllerde Valinin başkanlığında, il meclis başkanı, ilçe kaymakamları ve belediye başkanları ile Vali tarafından gerekli görülen merkezi ve yerel yönetim hizmet birim amirlerinden bir İl Koordinasyon Kurulu oluşturulacağı buna paralel olarak ilçelerde, kaymakamın başkanlığında, ilçe özel idare müdürü, ilçedeki belediye başkanları ve köy muhtarları ile kaymakamın gerekli göreceği, ilçedeki merkezi ve yerel hizmet birim amirlerinden oluşan bir İlçe Koordinasyon Kurulu oluşturulabileceği de tasarıda yer almıştır.

3- Belediye Kanunu Tasarısı

Tasarı öncelikle belediye kuruluş şartlarını objektif ve gerçekçi kriterlere bağlamak açısından yeni bir nüfus ön şartı getirmektedir.

"Bir köy veya meskun sahaları arasında merkez nüfus sayımına göre 5000 den fazla olması, kurulacak belediyenin gelirlerinin kanunlarında yazılı hizmetlerin ifasına yetmesi gereklidir." Kuralı yanında içme ve kullanma suyu havzalarında, sit alanlarında belediye kurulamayaacağına işaret edilmektedir.

Tasarının getirdiği yeni bir kavram olarak hemşehri hukuku ve buna göre, hemşehrilerin, belediye işlerinde seçme, seçilme, belediye idaresine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilendirme ve belediye idaresi yardımlarından faydalanma hakları tanınmıştır.

Belediye çalışmalarında açıklık ve katılımı sağlamak, belde bakan ve sivil toplum kuruluşlarının bilgi edinme taleplerini yerine getirmekle yükümlü görülmekte ve hemşehrileri arasında sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve kente ait kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaların yapılması yükümlülüğü ile kent bilinci oluşumu ön plana çıkarılmaya çalışılmaktadır.

Bu çerçevede tasarıda yer alan kent meclisi önemli bir demokratik adımdır.

Belediye kanunu tasarısı, 1580 sayılı yasadaki hükümlerin birçoğunu muhafaza ederken gerek halkın belediye faaliyetlerine katılımı, gerek sivil toplum kuruluşlarından görüş ve öneriler alma yanında muhtarları da sisteme dahil ederek demokratik ve etkin bir yerel idare oluşumuna yaklaşılmaktadır.

Belediye başkanının seçiminde en az altı ay o belde de ikamet edilmesi şartı da bu boyutta değerlendirilebilir.

Belediyelerin çalışmalarını beş yıllık planlar çerçevesinde ve kalkınma planları dikkate alınarak gerçekleştirecek olması da ülkesel kalkınma ve değişimde bir bütünlük ve koordinasyona işaret etmektedir.

"Beş yıllık çalışma planı, konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının, meslek odalarının varsa üniversitelerin ve sendikaların görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisinde aynen veya tadilden kabul edilir. Zorunlu sebepler olmadıkça beş yıllık çalışma planında değişiklik yapılamaz."

Tasarının önemli bir hükmü de belediye başkanlarının profesyonel spor kulüplerinin başkanı ve yönetim kurulu üyesi olamayacaklarına ilişkindir.

Bir diğer yenilik ise afet ve acil durum planlamalarının yapılmasının bir zorunluluk olarak getirilmiş olmasıdır. Özellikle depremler ve diğer doğal afetlerin sosyal ve ekonomik dokuya verdiği zarar dikkate alınca bu tür planlama ve hazırlıkların ülke düzeyindeki koordinasyonu da önem arz etmektedir.

Tasarı da ayrıca mahalli idare birliklerinin, "Su, atık su, kullanılmış suların uzaklaştırılması, katı atık ve benzeri altyapı hizmetleriyle plan yapılması, ulaşım sistemleri, çevre ve ekolojik dengeinin korunması konularında uygulanacak projelerin zorunlu durumlarda mahalli idarelerin, İçişleri Bakanının onayıyla, kurulmuş veya kurulacak birliklere katılması zorunludur", hükmüyle de koordinasyona verilen önem ortaya konmuştur.

Belediyelerin ülke düzeyinde birlik kurabiliyor olmaları yanında uluslar arası teşekkül ve organizasyonlarla yurtdışı ilişkiler kurabilmeleri de önemli bir gelişme ve değişim göstergesidir.

4- Büyükşehir Belediye Kanun Tasarısı

Yerel yönetim reformunun en önemli ayaklarından biri olarak değerlendirilen 3030 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda ki değişiklik ile Büyükşehir belediyelerinin sayısı azaltılmaktadır.

"Son nüfus sayımı veya tespitine göre, il merkeziyle birlikte belediye sınırlarından en fazla 5.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimleri toplam nüfusu 1.000.000'dan fazla olan il merkez belediyeleri, fiziki yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, Bakanlar Kurulu kararı ile Büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir" hükmü ile "Büyükşehir kapsamına alınan yerlerdeki, belde belediyelerinin ve köylerin tüzel kişilikleri kalkar, ilçe belediyeleri aynı adlı Büyükşehir ilçe belediyesine, köyler aynı adlı mahalleye döndürülür."

Büyükşehir belediye sınırları içinde, Büyükşehir ilçe veya Büyükşehir altkademeye belediyesi dışında müstakil belediye kurulamaz. Kurulmuş bulunan Büyükşehir ilçe ve Büyükşehir alt kademe belediyeleri veya bunların bir kısmı Büyükşehir belediyesinden ayrılarak müstakil belediye haline getirilemez." Hükümleri tasarının bu yerel yönetim modelini fonksiyonel anlamda yeniden yapılandırıldığına ortaya koyması bakımından oldukça dikkat çekicidir.

İl özel idaresi Kanunu tasarısında değinildiği gibi Büyükşehir belediye sınırları içinde il özel idareleri kaldırılmış bu alandaki tüm yetki ve sorumluluklarla imtiyazlar Büyükşehir belediyesine devir olunmaktadır.

5- Belediye Ve İl Özel İdaresi Gelirleri

Kanun Tasarısı

Reform sürecini ve sistemin işlerliğini tesis edebilmek açısından kaynak sorununa optimal ve gerçekleştirilebilir çözümler getirilmesi gereği ortadadır. 1982 Anayasasının bu yöndeki açık hükmüne rağmen yerel yönetimlere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanamadığı bir gerçektir. Görev ve yetki verilmesine rağmen gerekli ve yeterli gelir kaynağı sağlanamadığı takdirde hizmetlerin gereği gibi yerine getirilebilmesine imkan bulunamayacaktır. Bu sebeple işbu tasarı ile yerel yönetimlere hizmetlerinin gerektirdiği ve merkez idareye mali bakımdan bağımlı olmalarını engelleyecek gelir kaynakları düzenlenmiştir.

"1. Genel bütçe vergi gelirlerinden % 25'i il özel idaresi ve belediye payı olarak İller Bankasına aktarılır. Genel Bütçe Vergi gelirleri hesaplamasında ÖTV dahil bütün vergiler hesaba dahildir.

Bu payın % 80'i belediyelere, % 20'si de il özel idarelerine nüfusları oranında dağıtılır.

Büyükşehir belediyesi olan yerlerde, bu pay Büyükşehir nüfusu dikkate alınarak hesaplanır. Bu miktarın %35'i Büyükşehir belediyesine, %65'i Büyükşehir kapsamındaki ilçe ve belde belediyelerine dağıtılır.

2. İl sınırları içinde tahsil edilen genel bütçe vergi gelirlerinin %8'i gelir saymanlarıncı, o ildeki il merkez, ilçe ve belde belediyelerine tahsilini izleyen ay içerisinde nüfusları oranında dağıtılır.

3. Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu il genelinde tahsil olunan genel bütçe vergi gelirlerinin % 8'i gelir saymanlarıncı tahsilini izleyen ay içerisinde hesaplanır ve nüfusları oranında büyükşehir belediyesine ve büyükşehir dışındaki ilçe ve belde belediyelerine; Büyükşehirlere düşen payın ise % 75'i büyükşehir belediyesine, %25'i de nüfusları oranında büyükşehir sınırları içerisindeki ilçe ve belde belediyelerine dağıtılır." Şeklinde özetlenebilecek bu gelir kaynaklarının belediyelere tahsis edilen emlak, çevre temizlik ve iletişim vergisi payları yanında çeşitli harçlarla da desteklenmiş olması yerel yönetimlerin mali özzerkliliğini tesis edecek ve amaçlarını gerçekleştirebilmelerine uyumlu gelir kaynaklarına önemli ölçüde ulaşılmış olmaktadır.

Sonuç

Klasik yönetim anlayışı yerine vizyon oluşturabilen ve kendini yenileme konusunda istekli davranan, korkularıyla değil umuduyla geleceği şekillendirebilen modern ve öncü bir Türkiye profiline oluşturulmasının bir aşaması olan Yerel Yönetimler Reformu çalışmalarının pozitif bir yaklaşımla ele alınması ülkemiz gerçekleriyle daha bir örtüşecektir kanaatindeyim.

Globalleşme ve onun dünya ölçeğindeki yansımaları toplumumuzun ve ekonomimizin karşı karşıya bulunduğu sorunların bugünkü merkez yetki yapıyla çözüme kavuşturulamayacağı aşikardır.

Bu husustaki belirgin yöntem devletin klasik görevleri olan, savunma dışı politika, iç güvenlik, adalet, maliye ve genellik arz eden kamu hizmetleri dışındaki görev, yeti ve hizmetlerin mahalli idarelere devredilmesidir.

Bu yeni yapılanmada, Milli Eğitim, Sağlık, Çevre, Tarım ve Köy İşleri, Kültür, Turizm Bakanlıklarının taşra görevlerinin tamamı mahalli idarelere bırakılmıştır. Bakanlıklar standart belirleme, prensipleri saptama, mevzuat geliştirme, inceleme ve araştırma yapma, genel ve ulusal düzeyde kamu hizmeti niteliğindeki yatırımların planlama ve mahalli idarelere yapılan hizmetlerden, kendi alanına girenlerin hukuka uygunluk ve yerindelik denetimini yapacaklardır. Kanıca denetim mekanizmasının da uzmanlaşma ve yerelleşme boyutuna kayması daha efektif olacaktır.

Öte yandan merkezi idarenin taşra teşkilatına görev ve yetki devri ve bürokratik kırtasiyeciliğin terki ile inisiyatif alabilen bir bürokratik yapılanmaya gidilebilmesinin önü açılabilir.

Yerel yönetimlerle ilgili reform çalışmalarının toplumun tüm katmanları tarafından desteklenecek bir ortamda gerçekleştirilmesi, ortaya çıkacak toplum kalitenin toplumun tamamını kapsamı ve tatmin etmesi açısından önemine bir kere daha vurguda bulunarak, yerel yönetimlerin olduğu kadar merkezi idarenin de bu reform gayretlerinden güçlenerek çıkacağına olan inancımı sizlerle paylaşmayı uygun görüyorum.

Kaynakça

- T.C. Anayasası
Keleş, Ruşen (1992), Yerinden Yönetim ve Siyaset, 2. baskı, Ankara: cem yayınevi.
DPT, VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı
03/04/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu
27/6/1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi hk. Kanun
Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı
İl Özel İdaresi Kanunu Tasarısı
Belediye Kanunu Tasarısı
Büyükşehir Belediye Kanunu Tasarısı
Belediye ve İl Özel İdaresi Gelirleri Kanun Tasarısı

KONFERANS

(Prof. Dr. Ahmet Güner SAYAR - İZMİR)

Efendim evvela hepimize teşekkürleriniz için çok teşekkür ederim. Böyle bir anlamlı gecede birlikte olmak İnşallah hafıza kayıtlarınızda sizlerin kişisel tarihlerinizde kalıcı bir iz bırakır ve biz de geldiğimiz yere geri döneriz. Evvela İhsan'a teşekkür ediyorum.

Burada bulunan öğrencilerime, Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olan arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Aslında dilek, konuşmaların sonunda sözler bağlanırken söylenir ama ben konuşmamı yapmadan evvel sizlerle bir birlikteliği sağlayan bu asil ruha teşekkür etmek isterim.

Sizlerin burada – büyük bir şehirde – yaşıyorsunuz ama edindiğim intiba şu ki bu büyüklük içerisinde yalnızsınız, bu bir kader çizgisidir. Bunu aşabilmenin bir yolu sadece bir öneri, çekirdek ailesi SBF mezunu arkadaşlardan teşekkür eden bir eksen etrafında kenetlenmeniz ve kendi içinizden veya dışardan benim gibi teşekkür eden sahasının uzmanı değişik konularda ihtisas yapmış kişileri ayda bir veya iki ayda bir güçlerinize göre tabii bunları bilemiyorum ama bu çöl kuraklığının içerisinde sizlerin ikliminize düşecek bir iki rahmet damlamasını bulmanız çok hayırlı olacaktır. Bunlar zihinlerinize kalıcı izler bırakır ve bizler tekrar gündelik hayata o yaşantı kavgası içine çekilir ve hayat bizi un ufak eder. Bizim sohbet ihtiyacımız var. Kapitalizm denen iktisadi hürriyetçiliğin nimetlerinden istifade ediyoruz. Ama bu kapitalizm denen Batı Avrupa insanının icadı olan bu müthiş gerçek yani maddenin önlenemez yükselişinin bizlere sunduğu nimetler tüketim kalemleri ile gündelik hayatımızı alt üst etti, bir ihtilal yarattı. Yani bundan 40 sene

evvel veya 50 sene evvel Anadolu' da mütevazı bir şekilde bir telefon edebilmek iki aşamalıydı. Siz telefonu manyetolu olarak çevirirdiniz karşınıza çıkan operatöre hemen falanca numarayı istiyorum

derdiniz. Kapatırdınız. Sonra tekrar manyetoyu çevirirdiniz. Açardınız karşınızdaki kişiyle konuşurdunuz. Bu benim çocukluğumda 1956-57 senesinde hafızama kaydolan bir hadise. Bugün buna gerek yok o hareadığınız zaman daha kısa bir süresinde elinizdeki alet kuvvetliyse Malezya'yla bile konuşabilirsiniz. Bu maddenin ikramıdır. Bu noktada çalışkan birey kapitalistleşme süreci içerisinde çalışkanlığının bedelini alır ve bunları insanlardan tüketim yoluyla tahsil eder. Eğer bunu üretmezseniz mahkumsunuz. Bu mahkumiyet sizi bağlı kılar, bağımlı kılar düşüncelerinize kadar o nedenle bizler tek tek bu büyük değirmen taşına gelmiş buğday taneleriyiz. Bu hayat bizi öğütecek bunda çare yok. Çilelerimiz , dertlerimiz , sıkıntılarımız , acılarımız başlangıç ve bitiş noktası itibarıyla un ufak edecek. Bunun çaresi yok. Çünkü hepimiz sabahleyin rızığımız için evimizden dışarı çıkıyoruz. Evden çıkış ve giriş arasındaki farkın ne kadar büyük olduğunu sizler düşünün. Hayat yoruyor bizi o nedenle sözlerimin başında söylemeye çalıştığım sohbetin bizlere ikramı olan nimetlerden de istifade etmek lazım. O nedenle bu maddileşen hayatın bizi birbirimizden, tespih tanelerinden ayırması gibi, ipini koparması gibi o kopan iplerin karşısında bizlerin bir araya gelmesi lazım. Ben size dernek kuralım demiyorum, dergah kuralım demiyorum, parti kuralım demiyorum benim böyle bir niyetim yok. Ve ben bu

işlerin insanı değilim ama bir birlerinize bir eksen etrafında sohbet için lehimlenmeniz lazım, kenetlenmeniz lazım. Bunun insanları vardır. Onlar gelir sohbet edersiniz, sorular sorarsınız. Sabun ve su kullanmadan arınmış olarak evinize dönersiniz. Hayatınıza başka türlü bakarsınız. Eskiler bizden daha talihliydi, daha geniş zamanları vardı. Müzik meclisleri vardı, yazı meşikleri yaparlardı. Hatta tasavvufi sohbetlerde bulunurlardı. Böyle yalancı şeyhler, sahte dervişler yoktu o dönemlerde. Her zaman için belki vardı ama işin aslı olan insanlardı. Bunlar ilim yoluyla sahneyi terk etti ve kamil insanlarda ruhlarını gizlediler, soytarıları meydan kaldı. Kapitalistleşme onları da kapitalistleştirdi. Bu işler böyle... O halde bunların dışında bizim sohbe dayalı bu akan nehirdeki yolumuzun olması lazım. Bunu yaparsak o değirmen taşına girecek olan buğday taneleri gibi arada bir değirmen taşı bunları ıskalar. Onlar öbür tarafa zıplarlar. O zaman ruhlarımız kirlenmeden paslanmadan çürümeden bu işi tamamlarız. Çünkü yaşamak çok güç bir sanattır. Herkes bunu beceremez. Benim ilk ağızdan söyleyeceklerim birinci aşamada bunlar. Yani biz burada bir iki saat hoşça vakit geçiririz. Bir şeyler söyleriz, idraklerinize kendinizi teslim ederiz. Ruhlarınıza acaba bir esinti, bir fırtına, bir deprem getiririz. Böyle iddialıda değilim ama sözü söylemeye çalışır, ama sözlerime kıymet etmek zaman içerisinde anlaşılır, ama bir şey o bir arada olma meselesi vardı. İhsan Bey kardeşim bu hususta gayretler sarf etti, rica etti. Öğrencilerimden kopmuş bir insan değilim. Bizleri anne ve babalarımız dünyaya getiriyor. Onlar bizlerin sebebi vücutlarımız fakat hocalarımızda bizi yerden göğe çekiyor. Bunu hissetmek lazım o nedenle ben talebelerimden ayrılamıyorum. Onları tek tek isimlerini bilmesem bile benim ruhumun onları ruhuna taksim olduğunu, bölündüğünü hissediyorum. O nedenle ben koşarak geldim, aranızdayım, beni kabul edin. Ettiniz ama şöyle bir iki saat beraber olalım ben sohbeti başlatacağım. Konuyla ilgili umarım ilgiyle, beğeniyle dinlersiniz. Nasıl olacak zihninizdeki tereddütleri noktaların daha bir gün ışığına çıkabilmesi için sorulara ihtiyaç vardır. Bu sorulardan benim söyleyemediğim, atladığım şeyleri gün ışığına çeker ve böylelikle bende sohbetimi noktalamış olur ve sizlere veda ederim.

Sorularınızı yazılı kağıtlar halinde bana takdim edin. Evvela bu topluluğa tek, tek teşekkür ediyorum buraya zahmet edip geldikleri için bu birlikteliğimizin bana bıraktığı anlamlı mesaj şu: Biz bura-

da homojen yani türdeş bir yapıya sahip değiliz. İçinizde bizden mezun olan arkadaşlar var. Akademisyenler var. Dış alemde çalışıp bankacı olan, öğretmen olan ve diğer meslek gruplarından olan hatta ev hanımları var. Dolayısıyla benim işim bir tarafta zor. Bu zorluk eğer hepimiz akademisyen olsaydık beni çok çetin bir mücadele beklerdi ve ben bu işin içerisinden sıyrılırdım. Ama şimdi bana bir ev hanımı soru sorarsa ben nasıl cevap veririm. Öyle değil mi? Bunlara karşılıklı da hazırlıklı olmam lazım. Şimdi efendim benim anlatmak istediğim önümde dikkat ederseniz kâğıt kalem yok. Akıl kitabımdan ve gönül kitabımdan okuyarak sizlere anlatmak istediğim mevzu "Akan zaman içerisinde bizim zihniyet dünyamız". Hani hep söyler dururuz. Bu kafalar değişmeli. Bu ne demek, bunlar söylenmiş aylak laflar mı acaba yoksa hakiki kıymet hükmünü bir türlü içeriden dışarıya çekememiş kavramsal çerçeve mi? Bu zihniyet dünyası söylemek istediğim şey; şu zihniyetle anlatmak istediğim bizim bu topraklar üzerindeki hayatımız önümüzdeki 60 küsur sene sonra bin yılını tamamlayacak. Yani Türklerin Anadolu'daki macerası 1071'den 2000'lere gelmesiyle birlikte 1000. Yılımı tamamlaması sürecini başlatıyor. Yani belli bir toprakta, belli bir zeminde, belli bir coğrafyada, belli bir zaman diliminde hele böyle zihnin altı ideolojik olarak fay hatlarıyla örülü insanların kafalarının her an patlamaya hazır olduğu bir ortamda öyle değil mi, yerin altı fay hatlarıyla örülüyseniz kafalarımızda da fay hatları yok mu? Onlarda faylı dolayısıyla böyle bir zeminde 1000 yıl oturabilmek sizi temin edeyim ne Fransız'ına burada katı kör bir milliyetçilik yapmıyorum. Sizleri gıdıklayacak bir şovenizm içinde değilim ama öyle bir karara da sahibim ki mesela bu topraklarda bir Fransız ulusu 1000 yıl yaşayamaz. Savrulur bir defa. Bu topraklarda kalabilmek öyle her babayığidin kârı değil. Sürüler vardır koyun sürerler gibi öyle dolaşırsın. Orada hiçbir seyis yok. Ama devlet olabilmek, idare edebilmek her babayığidin kârı değil. İşte bunu başarmış Türkler. Devlet felsefesini çözmüş bir millet. Bu zeminde, bu coğrafyada 1000 yıl kalabilmek gerçekten büyük bir başarıdır. Burada İngilizler bile duramaz. Onlar karıştırırlar, giderler. Burada siz her soydan, her boydan, her kavimden gelen insanlarla bulunmanın elbette siyasette bir tılsımlı yanı olması gerekir ki, bugün Kafkaslarda Osmanlı'nın çıktığı yerde problem vardır. Bugün Balkanlarda Osmanlı'nın çıktığı yerde problem vardır. Bu-

gün Osmanlı'nın çıktığı Arap topraklarında hususiyetle Arap-İsrail arasındaki çatışmada müthiş problemler yaşanmaktadır. Ve elinde çağdaş silahlara ait en üst teknolojiyi tutanlar bile "Siz bu işi nasıl hallettiniz?" diyorlar. Çözemiyorlar... Demek ki bu işin tılsımlı bir yanı var. Bu tabii ki meselenin bir boyutu; devlet olabilmenin bir boyutu ama bizim insanımızın konumuna geldiğiniz zaman kökü mazide olan bakiye ye gelmemiz gerekiyor. Şimdi bizi bu topraklardan söküp atmak kolay değil. Çünkü öyle bir çınar ki sadece görünen haliyle bundan bir sene bir buçuk sene evvel burada beraber olsaydık "Ah kriz vah kriz , bu buhranı nasıl aşacağız, Ah bittik" bunları dinliyordunuz. Öyle değil mi? Halbuki bugün TC Merkez Bankasında 40 milyar doların üzerinde para var. Sadece geçen yıl ki ihracatımız 36.2 milyar dolar. Bu sadece kendi arzu ve iradeleriyle ben bunu sattım diyen insanların beyanlarıdır. Tıpkı evinizde yahut işyerinizde devlete ne kadar beyan edeyim de vergi vereyim dediğiniz gibi onların ne kadar makaslandığı da ortada değil mi? Bunun kayıtsız ekonomisi, ülkenin içinde bulunduğu bu dar zeminden, krizden kurtulmasının çok önemli yanı, tasvip edilmesi manasında söylemiyorum ama kayıtsız ekonominin ulaştığı boyuttur. Bunu ekonomistler bugün matematiksel çizgiler içerisinde ifade edemiyorlar. Siz bir devlet dairesinde çalışıyorsanız aldığınız verdiğiniz bellidir. Kayıtlardadır ama evinize gelen temizlik işlerine bakan, veya çocuğunuzu matematikten ikmali için ders veren hocanın sizden aldığı para kayıtlarda gözükmez. O işsiz mi, hayır. Bunun gibi... Ama benim esas söylemek istediğim kökü mazide olan akide bu memleket ne badirelerden aştı, ne sıkıntılar gördü, neler koca 600 yıllık Osmanlı tarihine 625 seneye bu sene itibarıyla 80 sene girdiğiniz zaman bu size verilecek rakam neredeyse 680-700 seneyi bulur. Bunun 80 yılı Cumhuriyet idaresi altında geçmiş, 620 yılı da Osmanlı idaresi altında geçmiştir. Şimdi gerçekten Osmanlı ve Cumhuriyet arasında ciddi kopukluklar var. Mesela en önemli kopukluk Osmanlı'nın tek ses, tek nefes olan hakimiyeti mutlak olan bir padişah idaresine karşılık Cumhuriyet bugün padişahı ihlal etmiş, seçilmek bizlerin reyine irademizin parlamentoda yansımaları görürüz. Orlara verilen ruhsat da üç senedir, beş senedir biter gider. Yani biz kral yönetmeyiz ama onlar kral olabilirler. Ama o krallıklar en fazla üç senedir o kadar. Fakat Cumhuriyet toplumu esaslı bir kırılma noktasıdır. Bunu anlıyorum fakat Osmanlıya ait dünden bugüne bil-

hassa bizim zihniyet dünyamızı etki ve itaati altında tutan öyle kırılmaz çerçeveler var ki işte zihniyet dünyası budur. Bunun içeriğine, bunun muhtevasına baktığınız zaman zihniyetten kast ettiğim hadise şudur. Dünyaya bakış açınız, dünyanın bize olan nispeti, dünyanın bizimle olan ölçülebilirliği meselesidir. Özet çizgiler içerisinde söyleyeyim ve bunu da derinleştirebilirim ve bunu sorularınızla da açabilirsiniz. Bizim insanımız hepimizin dünyaya bakışında bir atalet, bir boşluk, bir adam sendecilik, bir laubalilik, değmez bu dünyaya, aldırma, boş ver, kefenin cebi mi var, sana mı ismarladılar bu yalan dünyayı, senden evvelkiler ne götürdü de sen de götürürsün, ya aldırma takma kafana falan filan bunları düşündüğün zaman bunların hiç biri batı dünyasında yok. Hiçbir Batı ülkesinde aldırma lafı yok veya kefenin cebi var mı lafı yok. Ben duymadım duyan varsa lütfen söylesin. Biz Almanya'da bunları çok duyduk diyeniniz varsa ben kendimi düzeltirim. Bu bize ait gündelik hayatımızda 2003 standartları içerisinde hepimizin hayatını teslim alan çok önemli bir noktadır. Laubalilik, kayıtsızlık, adam sendecilik, değmezlik, boş vermişlik, falan filan... Bunun temelinde bizim dünyaya bakışımızda bir boşluk var. Yeterince dünyayı sahiplenemiyoruz. Bizim aslında bu topraklarda 1000 yıl sahiplenmemizin sebebi devletin varlığıyla, bireysel olarak değil, devlet kendi hakimiyet alanında muhafaza edeceği düzeni biliyor. Ama devletin eline sopa alıp üç tane kuzu gütmesi, beş tane koyunun peşinden gitmesi devletçilik değil, o devlete yükür. Devlet bunu bireylerine vermek mecburiyetindedir. Bu Tanzimat'tan beri başlayan bir süreçtir. Cumhuriyet bunu tescil etmiştir. Nitekim 1980'den sonra iç özelleştirmeye beraber bireye kadar gidecektir. Yani, sağlıklı firmalar bu işleri götürecektir. Daha dün kadar süt endüstrisi devletindi. Bugün 50-60 tane süt endüstrisi var. Kendi aralarında üretiyor, kapışıyor, birleşiyorlar, ayrılıyorlar vs. vs. Ama artık devlet süt üretmiyor. Devletin yapacağı şey bireyin süt tüketimini teşvik etmektir. Kontrol mekanizmaları ortaya çıkacak bu ayrı bir fasıl. Demek ki devletin ayakta kalmasıyla, devletin varlığıyla biz bu topraklarda ayakta kaldık. Kişisel faaliyetlerimizle falan değil. Ama devlete hizmet etmedi mi? Hem de nasıl, devlet gel dedi birey geldi. Devlet git dedi birey öbür tarafa gitti. Devlet ne dediyse birey yaptı; buna "kan vergisi" diyoruz. Canını verdi. Buraya kadar hiç problem yok. Fakat bizim insanımıza geldiğimiz zaman bizim insanımız yani dedelerimiz iyi,

güzel insan, cengaver insan, babayiğit, sofraları insanlara açık, yemeyi ve giydirmeyi seven insanlar, ya Allah aşkına diyen insanlar. Sizlerde Batılılarla artık Avrupa Birliğine karışacaksınız. Hiçbir Avrupalının ötekine ya Allah aşkına dediğini duydunuz mu? Yok böyle bir şey, bilmez adamlar. Eğer birileri bir şey ikram ediyorsa bilin ki misliyle ondan bir şey geldiği içindir. Yoksa candan, yürekten, gönülden, sofrası açık olan ve o ramazan sofralarında yedirmek, içirmek yok böyle bir şey. Bu bize ait bir hayat. Bu kötü mü? Üretimi olursa kötü değil. Üretimi olmazsa üzgünüm kötü. Üretirsen tüketmek açık. Şimdi bizim kabahatimiz nereden geliyor. Zannediyorum dünyaya ve maddeye bakışımızın o laubaliliğin arkasında bizi iyi manadan yıkımayan bazı ipotekler var. Yani İslamiyet'i yanlış anlamaktan kaynaklanıyor. İslam başka Müslüman başka. Bu işler falan filan böyle gidiyor. Bunu da İslam adına yapıyor. E bunlar yapıyor. Çalış dedikçe bir hurafe uyduruyor, bir tevekkül uyduruyor. İslamiyet'te tevekkül kavramı var ama çalıştıktan sonra netice için tevekkül verilmiş. Birincisi pozitif bir ayet. Bir kere azmettin mi ondan sonra Allah'a bırak. İkincisinde ise azim falan yok Allah'a bırakıyor. Sanki Allah İzmir 9. Noteri gibi. İkide bir noterden kağıt çıkartıyor. Tabii bu yanlış. Yanlışlık şurada netice ortada. Yani Avrupa ülkelerinin insanlarını biraz evvel cömert olmayan insanlar olarak tenkit ettik. Bu defa onların dış dünyalarına baktığımız zaman bir saat intizamı içerisinde hayatlarının aktığını görürüz. Caddeler pırl pırl. Trafik ışıklarındaki intizam, kütüphaneler gece saat 12'ye kadar açık vs. vs. Bizde kütüphane memuru beş olmadan nasıl tüyerim diye amirinin, müdürünün gözüne bakar. Kayın validem hasta benim gitmem lazım. Amir ve müdürde git der çünkü kendisinde gidecektir. Bu işler böyle yürür. Bu işlerin içindeyiz. Bizim talebelerimiz de böyle. Hep böyle koruma, kollama bir sıcaklık içerisinde gidiyor. Şimdi bizim insanımız kendine has bir din anlayışı içinde çalışmaktan pek hoşlanmazlar. Aslında ev hanımları çalışmanın zor olduğunu bilirler. Saatlerce yemek yapmak için uğraşırlar. Ondan sonra onun tüketimi yarım saat, bilemedin bir saat içinde biter. Çünkü tüketmek keyiflidir, üretmek ise zordur. Bizimkilerin de üretmekten yana nasipleri yok. Esasında bunu disipline edecek sağlıklı bir firma anlayışı yok. Firma anlayışı yok çünkü devlet ekonomik düzlemde bireyin üzerine abanmış. Bir de o tarafı var meselenin fakat hakim olan unsur bireydir. Birey bir

yel değirmenine benzer. Onun rüzgarını bulduğun zaman değirmen döner. Onun niyeti yok. Peki bizim insanımız bu kadar atalet halinde netice ne oluyor. Netice koca Osmanlı İmparatorluğundan Cumhuriyete geçişte, o Cumhuriyetin aldığı insan malzemesi maalesef ve ma teessüf zayıf. Yani savaş meydanlarında cenk etmek, canını vermek, şehit olmak, gazî olmak... Onlara diyeceğim yok. Madde'nin maddeyle olan münasebetinde maddenin ikramı olan bir şeye geçmiyor. Yani bilimsel bilgi üretmiyor. Medrese kurmuş yanında laboratuvarı yok. Çok enteresan nasıl ayakta kalmış 600 sene bilmiyorum. Ama devletin varlığıyla tabii kalıyor. Söz uzun peki Batının insanı ne yapıyor. Aslında Batının insanı da bizim insanımızdan farklı değil. Mukadderizim denen hadise, eğer kapitalizm sadece alım ve satımsa dünyanın her yerinde var. Her zeminde olmuş, her zamanda bulunmuş. Mesela lafın gelişi 11. y.y'da bir Suriyeli tüccarı düşünün. Dengini yüklenmiş üç beş deve yükü İran üzerinden Afganistan'a oradan Taklama Hançerini geçip Genşan Dağlarını aşır Çin Setine varıyor dengini aşıyor, mallarını satıyor, parasını alıyor. Bu parayı on-line sistemiyle başka bir hesaba kaydedemez, aktaramaz. Ne yapacak herhalde beline çok sıkı bir şekilde saracak. Temel halinde örtünüyor, gerisin geriye dönecek. Artık onu yılan mı bekler, çıyan mı bekler, eşkıya mı bekler, haramiye mi takılır. Çölde bir kum fırtınası yolunu mu kaybettirir. Düşünebiliyor musunuz adamdaki para kazanma hürsünü? Öyle düğmeye basılıp, paranın hesaplara kaydedildiği bir dönem değil ama bir defa bu sıkıntıyı atlattıktan sonra bizim köşe dönme dediğimiz hadise budur. Ondan sonra ayağını uzatır yatar. Bir daha o çileyi ve derdi çekmez. Tabii ondan sonrası yolu alır. Onun için böyle bireysel faaliyetle servetler olmamıştır. Olsa bile uzun soluklu olmamıştır. Çocuklarınız vardır, ilk mektepte, orta mektepte okuyan onlara Alman malı Faber kalemleri alırsınız. Ama ithal malı kalemlerin üzerine baktığınızda 1768 senesinde Faber kalemlerinin kurulduğunu okursunuz. 1768 senesinde Almanya'da kalem fabrikası kuruluyor. 1768'de bizde neler oluyor. Sultan III. Mustafa'dan sonra tahta geçen I. Abdülhamid sene 1768. Bizimkiler yani ecdadımız o temiz insan. Rusya'yla harp var. Tuna üzerine köprü yapacağız. Fakat yapamıyorlar. Bir mühendishane mektebinin açılması lazım. Padişah; bunu benim dedelerime kabul ettiremiyor. Ulemaya kabul ettiremiyor. Baron de Kont'un hatıralarından okuyoruz. O hatıratla şöyle bir olay geçiyor. Abdül-

hamid mühendishaneyi açtıracak, açtıracak ama mutabakat olması gerekiyor. Dedelerimi topluyor, ben sizi imtihan edeceğim diyor. Eğer bu imtihanı geçerseniz mühendishane açılmayacak ama bu imtihandan olumsuz netice çıkarsa Baron de Konta emir vereceğim Mühendishane-i Berri-i Hümayun yani bugünkü anlamıyla Teknik Üniversite açılacak. İmtihan zamanı dedelerim geliyor. Soru aynen şöyle: Bir müsellesin dahili zahiriyeler mecmumu ne kadardır? Tercüme edelim, Müselles = Üçgen, Zahiriye = iç aç, Mecmum = toplam Yani ; bir üçgenin iç açlarının toplamı ne kadardır? Benim mübarek ve muhterem dedelerimden ses yok. Padişah memnun çünkü ses çıkmazsa emir verecek mühendishane açılacak. Dedelerimden biri el kaldırır. Padişah istemeyerek buyur efendi hazretleri diyor, cevabını alayım. Dedem diyor ki devletli sultanım müsellesine göre değişir. Padişah açın diyor. Bugünkü Teknik Üniversitenin ağır rozetinin altındaki 1773 rakamı bu olaydan sonradır. Hemen bugünkü Teknik Üniversitenin temeli atılır. Anlaşıldı mı? Bizim hikayemiz bu. Peki ne beklersin böyle gecenin sabahında, ne beklersin o iyi insanlar güzel insanlar maddeyle olan münasebetleri zayıf. Dünyevi değerler yani bu bizim ayıbımız. Hemen şu soruyu ben size sorayım. Siz cevabını kendi kendinize düşünün. Herhalde televizyonda bin tane kanal içinde en ciddi olanı zannediyorum Discovery Channel hiç yalan yok. Ötekilerin hepsinin filmi yalan, haberi yalan, hava programı tahmini yalan, ekonomisi, telovolesi yalan, yalan, yalan. İdare edip gidiyorlar. Telovolesi yalan, yalan söylemeyen hayvanlar alemi, bitkiler alemi. Adam objektifini getiriyor, bir çöl faresini altı ay izliyor yalan mı? İzliyor böyle. Hangi Müslüman Türk kamerasını omuzdayacak gidecek bilmem 85 derece sıcaklıkta çöl faresini veya yılanını izleyecek. Ha derler ki enayi, aptalmışsın sen ne işin var. İşte bu sabır Batı insanına maddeyi avucunun içersinde tutmayı ona sahip olmayı sahibiyetle hükmetmeyi getirmiştir. Bugün işte ateri oynuyor, Afganistan ve Bağdat'ı vuruyor. Bilmem anlatabiliyor muyum? Peki sen ne yaptın? Vallahi biz çay içtik, sohbet ettik, biraz cenneti bekledik, oruç tuttuk, namaz kıldık. Benim babam şairdir. Memleketim Yozgat ama ben İstanbul 'da doğup büyüdüm. Babam iyi bir şairdir. Sizi temin edeyim pek böyle din tarafı falan filan öyle inançlarına bir şey söylemeyeyim. Aksiyon tarafında bir şey yoktu. Bu tam aksine ben size rahmetle anayım. İçki içer. Bakıyor ki Yozgat küçük bir yer. Gündüz her-

kes oruç tutuyor ve yoruluyor akşamleyinse kağıt oynuyor. Oruç tutanlar bilir. Kahvehaneye gittiğiniz zaman herkes kumar oynar. Papaz kaçtı, altılı falan. Bir beyit vardır aynen şöyle: gündüz oruç, gece kumar, deli gönül cennet umar. Bu gerçekten bizim hayatımızı açıklıyor. Şu manada biz dünyaya meyil etmeden öbür tarafa aşırı şekilde elindekini sermişiz. Burada kişilerin tek, tek inanç sistemleriyle onları rencide etmek, inkar etmek, zinhar böyle bir şeyim yok. Halbuki dünyaya aidiyet denen bir hadise vardır. Bunu yaşamamışız. Dünyayı bilmek, maddeyi maddeyle tanımak böyle bir endişemiz olmamış. Böyle olmayınca netice ortaya çıkıyor ki o maddenin içerisinde maddenin insana ikramı olan maddeyle konuşmayı başaranlar bunu başarıyorlar. Bugün Batılının laboratuvarında daha piyasaya çıkmamış nice bilgiler var. Belki bu adamlar kanserin bile artık çaresini buldular. Sadece ekonomik yönden bu konuyu halledemeyecekleri için. Çünkü çok paralar kazanılıyor. Bu benim senaryom. Ben hekim değilim. Ama insanın elinden bir şey kurtulamaz. Çalışan insanın elinden hiçbir şey kurtulamaz. Bugün olmazsa yarın bu işi çözecek ama bunu bir Türk çözmeyecek, çözemeyecek. Çözende zaten Avrupa veya Amerika'daki laboratuvardaki çalışan olacak. Siz de gazete manşetlerinde bir Türk'ün başarısı diye okuyacaksınız. Yoksa burada bir şey olmuyor, çıkmıyor. Efendim biz bu mirası devraldık. T.C. bu mirası devraldı. Sene 1922 Eylül, 9 Eylül burada düşman denize döküldü. Bir gün sonra yani 10 Eylül 1922 günü M. Kemal Paşa daha sonra kayınpederi olacağı Latife Hanımın babası Muhammer Beyin köşkünde misafirdir. İki tane gazeteci gelir. Yakup Kadri Karaosmanoğlu ile Farihi Rafi Atay. Onlara mülakat verecek. Ne de olsa muzafer bir Türk ordusunun komutanı, düşmanı halletmiş, güzel yurdumuzda herkeste zaten bitti bu iş diyor. Herkeste bir rahavet vardı, savaş bitti, her şey bitti. Baktım diyor Mustafa Kemal Paşa; Kadir Kaleden ta Sovyet Rusya sınırına kadar olan kısmı Karsa kadar olan kısmı Anadolu'yu etkileyerek işte düşman burada diyor. İşte düşman burada. Biz fiziki düşmanı bir gün evvel Ege'ye dökmüştük. Nasıl oluyor bir gün sonra bu insanlar senin düşmanın oluyor. Dedim ya size bunlar harp meydanında cengaver adamlar, bu vatan için kanlarını dökmekten, devlete kan vergisi vermekten çekinmiyor. İnsanlar peki nasıl düşman olur. Bu düşmanlıkta şu: Atalet ve uyusukluğu var değmez bu dünyaya diyen insanlarla hiçbir şey olmaz. İşte 80 yıllık Cum-

huriyet bizim insanımızı ne kadar eğip büktü. Onu ne kadar dünyaya iade etti. Ben orada da kuşkuluyum. Yani bir dönem içerisinde İslam Müslüman çatışmasını bu defa devletçilik, yani devletin iktisadi ideolojisi olan iktisadi devletçilik bu defa insanları uyuşturmaya başladı. Salla başını al maşını. Abi idare et ben yarın geliyorum. İşin içerisine politika girdi. Hamili kart yakınımdır diyerekten devlet işletmelerine yani kamu iktisadi teşekkülleri insan deposu haline geldi. Sanki İstanbul Eyüp'teki imarethane gibi. Adak kurbanı kestikten sonra orada yemek yapıp orada yiyorlar. Peki nasıl maddede var olan istidat, buna mukabil Allah bizleri ayrı ayrı istidatlarla yaratmış. O istidat ambalajı açılmadan geldiği gibi gidiyor. Bundan en fazla rahatsız olan da Cenabı kudrettir. Yani Allah. Çünkü kulunda o kabiliyetleri görmek ister. Allah bize elma vermez. Allah süt verir ama muhallebiyi senden görmek ister. Benim Allah anlayışım bu. Elma vermez, tohumunu verir, toprağını verir, hasat hazırlar ve yağmurunu verir. Sen artık o elmayı Amasya mı, Niğde elmasını olacak onu ben bilmem. Sen çalışacaksın. Bizde bu kabiliyetler varken neden ambalajımızı açmadan böyle saf bir halde duruyoruz? İşte ailemiz içindeki dayanışma, konu komşu apartman içerisindeki dayanışma, krizlerde de çok nispet neticeler alıyorsunuz ama normal zamanlarda insanlarımızı uyuşukluktan kurtarmıyor. Onun için iş bulmada hep öğüt çekmeler, ahbab çavuş ilişkileri, sübjektiflik, irrasyonellik kısaca bizi alıp götürür. Söz uzun ama bugün Avrupa kapısına kadar gelmemizin temel nedeni de budur. Bu toplum, toplumun ana rahmi herhangi bir dışsal müdahale olmadan iktisadi maddeyle yahut maddenin maddeyle olan münasebetiyle oluşmaz onu üretmez. Bu bizim ayıbımız. Bu kadar firma var Türkiye'de hepsi para kazanıyor, hem de iyi para kazanıyor. Teknoloji üretmiyorlar, teknoloji ithal etmiyorlar. Sadece kapılarını kapatıp ürettikleri malı içerideki tüketiciye satıyorlar. Ne zaman ki rekabet unsuru geldi, gümrük duvarları aşağıya çekildi, bizimkilerin ürettiği malların karşısında yabancı ülkelerin malları girince işin içerisine rekabet girdi. Ya ayak uydurup o malın benzerini hatta daha iyisini yapacak veya dışardan alacağı, üretmeyip de alacağı teknolojiyle ayakta kalabilmenin savaşı içine girdi. Bu, biz Avrupa'nın kapısına naçar getirdi. Demek ki Avrupa insanı bu işi nasıl başardı. Üç beş kelimeyle onu söyleyeyim. Avrupa insanında bizimkiler gibi bilhassa Katolizmin etkisi altında yaşayan Avrupa yani Roma esas-

lı Hristiyanlığı kastediyorum. Onlarında iktisat anlayışları vardır. Bir zengin cennete girmesi, bir devenin iğne deliğinden geçmesi gibidir. Şimdi bir Katolik mümin düşünüyor. Biz ölünce cennete nereden gireceğiz. Protestanlık diye bir mezhep ortaya çıkıyor. Adı üstünde Protesto ediyorlar peki neyi protesto ediyorlar. Katoliklerin iktisadi ilmiyelerine, bunu ihmal ediyorlar. Çalışıp para kazanan, biriktiren Tanrının sevgilisi. Çalışmak bir ibadet, çalışıp kazanmak gelir elde etmek doğrudur. Tüketmeyi yasaklıyor. Gerekli tüketim, öyle aşırı tüketim, lüks tüketim, göstermelik tüketim. Yok böyle bir şey. O zaman gelirlerin harcanmayan kısmı çok büyük bir pay olarak tasarruflara gidiyor. O tasarruflarda bireysel sermaye birikimini hazırlıyor ve yatırımlara dönüşüyor. İşte Avrupa'nın temelinde Protestanların hazırladığı yani bu insanların dinlerine gösterdiği dikkatleri bu sermaye birikimlerini dükkanlarına taşıyor. Bizde dine dikkat var. Fakat dine gösterilen dikkat dükkana taşınmıyor. İşte aramızdaki fark bu. Firma dediğimiz İngilizce "firm" dediğimiz kelimenin aslı esaslı sert sıkı anlamına gelir. Bu sağlıklı iş organizasyonu demektir. Biraz evvel söylediğim kalemin üzerindeki 1768 yılı gibi. Siz bana Türkiye'de 1768'den günümüze gelen belki Hacı Bekir Şekerciyi gösterebilirsiniz. Ben buna ilave olarak bir yüz yıl yaşla bunun üzerine Hacı Şakir'i gösterebilirim. İstanbul'da kuru kahveci Mehmet Efendi vardır. Vefa Bozacısı vardır. Ve şimdi affınıza mazuren söylüyorum. Hacı Bekir şeker, Hacı Şakir sabun, ondan sonra Mehmet Efendi kahve ötekide boza yaptı. Peki ya mutfaka ait bir şey yani ne demir çelik sanayi var ne petro-kimya sanayi nede otomotiv endüstrisi var. Hacı Bekir ve Hacı Şakir demek ki dinine gösterdiği dikkati dükkanına taşımış bu önemli. İşte Batıdaki Protestanlığın yaptığı da budur. Çünkü dindar adam aslında rasyonel bir insandır. Yattığı saat bellidir. Kalktığı saat bellidir. Hele beş vakit Müslümanı ise saat kullandadır ama ayarlıdır. Bu rasyoneliktir laubalilik değil. Yani siz eğer inanmış bir Müslümanınız ne bileyim saat 5'te iftar olursa bende 4.30'da iftarımı açayım diyemezsin. Yahut 30 günse ben 35 tutayım veya 25 gün yok böyle bir şey. O rasyonelliği gerektirir. Ama bu işin mimarı tarafı. Bunu din adamları konuşurlar. Ama bu dikkat üretime kaydırılmışsa dininde sahtekarlık yapmayan o inanmış kişi yahut inananların oluşturduğu bir ekonomik toplum sanayide ve üretimde ne yapmaz. İşçisini aldatır mı bu adam? Hayır. Çünkü onu aldatması Allah'ı aldat-

masıdır. İşte kapitalizmin temelinde bu var. Dolayısıyla bir tarafta bilimsel bir din, öbür tarafta biriken pay, bir tarafta bilgi öbür tarafta para. Parayla bilginin evliliği bir ihtilal yaratıyor. Biz buna Sanayi Devrimi diyoruz. Sanayi İhtilali. İşte Sanayi İhtilalinin arkasındaki gerçek paranın kabına sığmaması yüzünden başıboş giden laboratuvarın ürünlerine paranın sahiplenmesi ve yeni ürünlerin ortaya konması. Basit bir örnek olarak size şunu söyleyebilirim. Mesela 1920'li yıllarda dedelerimizin dinledikleri taş plak, bir gramofon sonra kuruyor getiriyor iğneyi takıyor karşısında 2dk 3dk her neyse 78'lik, 78'lik giderek 45'lik oluyor. 45'lik giderek 33 oluyor. 33 birleşiyor Long Play oluyor. Ufak Grundig efendim teyplere dönüşüyor ve küçülüyor. 70'li yıllarda hepsi gitti. Sonunda CD oldu. CD-VCD oldu. VCD-DVD oldu. Nerede durulacak ben bilmiyorum. Çünkü laboratuvar da ne üretiyorlar onu da bilmiyorum. Ama bildiğim bir şey varsa yeni üretilen mallar bizim tüketim anlayışımızı, endeksimizi alacak bullak ediyor. E biz daha fazla çalıştıktan o malları almak istiyoruz. Seviyoruz, buraya kadar doğru. Ya üretimi? yok. İşte bunun için bizde var olan istidadı benim kişisel inancım odur ki, bu toplum ana rahminden kıyamete kadar böylesi bir zihniyet ihtilalinin, zihniyet sıçramasını bu atıl, bu durağan, bu kendi halinden bezmiş, ölmüşüz ağlayalımız yok diyen kafa yapısı hiçbir şey yapamaz. Beni affedin ama bunu İstanbul gibi ekonomide duka haline gelen tuzu kuru burjuvazinin sloganında Ali Şen başkan Fener şampiyon başka bir şey yok. Bu bizi Avrupa'ya kul ediyor. Kapısına kadar getiriyor. Sebep, ya adamlarla entegre olacaksınız onlar seni adam edecekler. Benim hayat hikayemden bir şey: İktisat Fakültesinden mezun oldum. Ben Batıda okuduğum için bilirim. Ben üniversitemde kendi fakültemde en çalışkan hocayım. Ben çalışmamak için frenlerime bastığım zaman benim arabam buzda kayıyor. Ben çalışmazlık edemiyorum. Çünkü canımı çıkartmışlar. Burada hocam ah, ah, ah hocam. Talebe geliyor biliyor musun? Ne var. Bunu İngiltere'de yapabilir misin? Hayır. Biraz merhamet işte biraz acıma duygusu. Acaba eksiğini hayat yoluna çıktığında tamamlar mı? Talebelerimizin bizi sevmesinin çok önemli bir nedeni de budur. Buna kayakçı hoca diyorlar. Herkes, körler sağırılar birbirini ağırlar. Yani bunlar benden bedava geçti manasında söyleyemiyorum ama genel eğilim böyle. Merhametten maraz doğar. İşte böyle gidiyor. Kağıtlara baktığın zaman eğitim seviyesi böyleymiş

şöyleymiş, rakamlar çatalar yükseliyor falan filan. Halbuki bir şeyin yükseldiği o manada yok. Zaten 80 senelik Cumhuriyet programı olan rasyonelliği maalesef ve ma teessüf üretemez. Yani bir 600 sene batını tasavvufunu uyuşturmasını, batını tasavvufunda Allah bir ama tasavvuf bir tane değil. Batını tasavvufun iktisadi anlayışı şudur. Dükkanını olduğu kadar geç açıyor. 2 tane güzel, okkalı alış-veriş yaptıktan sonra bugünü kurtardık. Kurtaramadığı gün ise hadi eyvallah deyip evine gidiyor. Anlayış bu. Evet bu batını tasavvufun yerini Cumhuriyet ülkesinde devletçilik ele almıştır. Yani ben üniversite hocasıyım. Ben çalışmışım, çalışmamışım, 100 tane öğrencimin 95'i kalmış. Bunlar niye kalmış diye ben 29 senedir hocayım bana bir Allah'ın kulu gel hesap ver demedi. Bu adamlara ne öğrettin demediler. Eğer Batıda bir üniversitede hoca olsaydım bana tıpkı futbolcu gibi iki yıllık bir mukavele yaparlardı. Görelim bakalım ne yapıyorsun senin performansına bakalım. Biz daha yeni geldik. Bu performans anlayışını basket oyunlarının altında basketçilerin performansına dair her iki veya on dakikada yazılar çıkar. Bilmem kim şu kadar üçlük atışlar yaptı. 3 tane attı 2 tanesi girdi. Başarısı % 66 diye. 30 sn sonra adam bir üçlük daha atar. 4 taneden 3 tanesi içeri girdi. Başarısı % 60'dur. Görüyorsunuz kişni aynası iştir, lafına bakılmaz. Sen şimdi Chicago Bulls'a buradan giden bir adamı alırlar ama yine de test ederler. At bakalım 10 tane üçlük derler. Diyelim ki adam kabiliyetli 10 taneden 9 tanesi sayı oldu. Başarısı ne olur % 90. Adam işkilleniyor. Birde oyuna sokalım bu adamı diyor. O kendi adamlarına (zencilere) diyor ki bunu makasa alın, atırmayın falan filan diyor. Onlardan sıyrılıp mesela 10 atıştan 8 tanesi girerse bu adam çok iyi % 80. O zaman zencisine, arabına, çorabına hepsine % 80'i tercih ediyor. 2 tane % 80'lik varsa beyazını arabına tercih eder. Zencisine kaşmaz. Bu olay ayrı ama evvela matematik olur. Şimdi ben herhangi bir maçı seyrederken ortasında giriyorum. Beni ilgilendirmiyor. Artık hangi takım kiminle maç yapıyor beni hiç ilgilendirmiyor. Bakıyorum top tutma oranlarına göre neticeyi aşağı yukarı tahmin ediyorum. Kimin ayağında daha fazla top varsa onun gol atma şansı daha fazla. Evvelden var mıydı? Yazıyor muydu? Maçlarda topu atıyor adam giriyor. Ne yaparsa yapsın. Şimdi öyle değil, canları çıkıyor. Bunun için futbolun kalitesi bir parça olsun yükselmesi ve yabancıların gelişi var. Bir bir rasyonellik, bir disiplinlik anlayışı vardır. yani bundan 20 sene ev-

vel Türk futbolu değil. Ama benim sözüm bu, benim söylediğim top yekun bir havalanma. Yani toplumsal bir havalanma biz bunu başaramıyoruz. Yok böyle bir şansımız. O zaman dışsal bir şoka ihtiyaç var. Bu dışsal şok Avrupa Birliği evet. Ama hangi Avrupa Birliği tabii ki soru değişiyor. Ama benim sorumun cevabı ister Avrupa Birliği, ister Hint Birliği, ister Arap Birliği beni hiç ilgilendirmiyor. Coğrafya beni hiç ilgilendirmiyor. Beni bir şey ilgilendiriyor. Bu iktisadi toplumun rasyonel bir iktisadi toplumla tamlanması. Bu tamlanma olursa onlar bizi çalıştıracak. Bizi disipline edecek. Bize fatura kesmesini öğretecek. Bizi laubali olmaktan kurtaracak. Bizi adam edecek, bunlara inanıyorum. Yoksa ayak oyunları Avrupa Birliğinin yaptıklarını tasvip eder değilim. Zaten onlar bizi anlamazlar. Zaten Papaz Efendi de bu işin olmayacağını söyledi ama Türkiye’de bunu pek kimse duymadı. Papa zaten fetvayı vermiş ve unutmayın ki bunu söyleyen Papaz Efendi Polonyalı. Lehli haritadan silineceği zaman Osmanlı Topkapı’da Leh elçisini diğer devletlerin yanında adam yerine koyup ona iskemle veriyor. Devlet olarak coğrafyamda yoksun ama ben seni kabul ediyorum diyor. Bunu bugünkü Papaz Efendiler de söylüyor. Polonyalılar da söylüyor. İş başka iş başka memleket büyük git, git bitmiyor.

Memleketin toprağı çok güzel. Geçen sene Nisan ayında Kapadokya’da bir toplantı vardı. Aksaray üzerinden Konya’ya geçeceğim. Bir sağma bir soluma bakıyorum, buğday tarlaları geldim Konya’ya. Sizi temin edeyim bir sofraya var ki Anadolu tabiriyle “Yılanın ödü kuşun sütü” her şey var. İngiltere’de sağma bakıyorum fabrika soluma bakıyorum fabrika. Sofralarına bakıyorum hiç bir şey. Ben dahi zihin katlarımda içerisinde bu meseleyi tam çözmüş değilim. Ama gördüğüm hadise şu; bu rehavet bu kişisel saltanat, öyle rahat insanları ki, bilmiyorum herhalde merkezden ayrıldıkça bu saltanat, bu rehavet, bu ağır çekim, bu madde karşısındaki donmuşluk daha bir bizi teslim alıyor. İstanbul’daki insanlar hiç olmazsa bir işe yetişmek için kavga ediyorlar falan filan. Sabah New York’a giden 5 girişli express yol otopanın bütün kanalları doludur. Sabahın altısında. Çünkü adamın elinde bir kart vardır. Eğer onu saat 6:15’e kadar kart makineden geçmezse, girdi işareti almazsa adam gitti. Eğer zencinin elinde top NBA’de atışını yaptı. Vallahi dua edin adamada basket atсын. Çünkü gider, affı yok. İstatistikler tutuyorlar. Şu kadarını attı şu kadarı sayı oldu. Yüzdesi ne kadar yüksekse bir

sonraki sözleşmesi için şansı o kadar yüksek olur. Bizde böyle bir şey var mı? Yok, adam kayırma var. Kökler sağırılar birbirlerini ağırlar. Netice vallahi Allah’ın rahmetiyle gidiyorsun. Bol yağış falan filan işte. Aile ilişkileri yani menfi gördüğün bazı hususlar kriz anında bizi kurtarıyor. Efendim söz uzun ama çok şeyi anlatmaya çalıştım. Yani Osmanlı ve Cumhuriyet sonrası anlatmaya çalıştım. Bu anlatmışlık içerisinde çok şey yarım kalmış, eksik kalmış olabilir. Zihinlerinizde yerine oturmamış olabilir. Bunları da anlıyorum. Sorularınızı beklerim. Ama bu Avrupa’nın Avrupa Birliği’nin işi zor. Bunu da söyleyeyim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Sözlerimi noktalamıyorum. Sohbeta yeni bir kapı açması için sorularınızı bekliyorum. Teşekkürler.

Yrd. Doç. İlhan Şener Bey’den bir sorum var. : Maddeyi bu kadar avuçlarımızın içinde tutan Batı insanı bugün hakiki manada huzurlu mudur?

- Efendim bu soru değil. Çünkü ruhu boşalmıştır. İlişkileri; insani ilişkileri sosyal değil asosyaldir. Mesela siz şimdi Teyzenize telefon ediyorsunuz. Teyzenizde 80-85 yaşında. Fakat Teyzeniz sözü uzatıyor. Sizin telefon konuşmanız “tamam canım, ha-ha, tabii-tabii” diye devam ediyor. Ama bir türlü kapatamıyorsunuz. Uzatıyor, uzatıyor, uzatıyor. Diyelim ki birden siz Teyzeciğim ben sizi aram deyip, kapattınız. Siz Teyzenizle bir dahaki sefere nasıl bir neticeyle karşılaşsınız? Hemen söyleyeyim. “Zaten bu dünya vefasız bir dünya. Biz onu bacımızın çocuğu bildik. O telefonu yüzümüze kapattı.” Bir Amerikan filminde kız annesiyle konuşacak. Annesine sonra arayacağım diyor ve kapatıyor. Pek de sorgu sual yok. Anneler günü yapıyor Mayıs ayında. E niye nocele giden günlere 5 gün kala yapmıyorsun. Çünkü nasıl olsa görüşecekler. Senede iki defa görüşüyorlar. Bir de Mayıs ayında koyuyorlar ki çark dönsün yani iktisadi çark dönsün. O yeterli gelmiyor birde babalar günü koyuyorlar bir ay sonrasına. Babalar günü, çark dönsün. Bunlar bize ait, bizim bulduğumuz şey. Babana hediye verme demiyorum. Anneni her gün görüyorsun ne anneler günü. Dolayısıyla Batının insanı yalnız, mutsuz. Ama görebildiğim kadarıyla insanların ruhlarıyla bedenleri arasında büyük bir dengesizlik var. Bedeni tatmine erişmiş ama ruhu çöl kuraklığı içerisinde. Sevgiden yoksun yani potansiyel olarak sevebileceği insan yok. Çünkü kendisi ihanet edebilecek ve ihanet edebileceğini biliyor. Batılılar içeri-

sinde Türklerle evlenen yabancılar çok mutludur. O da onun aldığı terbiyeden geliyor. Ben evlensin demiyorum, yanlış anlamayın. Bu sözlerim, bunu tasnif ettiğim manasına gelmiyor. Kader onu o noktaya götürmüş. Ama Batılılar içerisinde Türk, Türk hanımıyla evlenen, Türk beyle evlenen Batılı kadını demiyorum. Herhalde bizim gibi vurdu mu oturtuyor. O ayrı mesele. Mutsuz insan yok, neden bu işler böyle. O tespiti bir araya getiren ip bu kadar ekonomik manada dolmuş ki bundan mesela 100 sene evvel sene 1897 bizim tarihimizde bir savaş vardı. Dömeke Meydan Muharebesi bunu tarihimizde pek bilmezsiniz. Gazi Ahmet Muhtar Paşa Yunan ordularını bir sürdü, Atina'ya kadar girdi. Yabancılar müdahale etti. Abdülhamit masaya oturdu. Toprak kaybetti aynen bu günkü Kıbrıs gibi. Değişen hiçbir şey yok. Bugün tabii büyük bir zafer, bilmem bilir misiniz? Mehmet Emin Yurdakul bir şiir yazıyor. Aynen şöyle: "Ben bir Türk'üm. Dinim cinsim uludur." Şimdi bundan anlıyorsunuz ki tespih tanelerini bağlayan unsur din ve cins, Türklük ve din. İp, ipin içerisinde ekonomi yok mu? Bu ipin içerisinde, Bu sarman içerisinde adı geçmiyor. Siz bu insanlarla ulus devlet kuruyorsunuz. Tam bir yüzyıl sonra o ipe baktığımız zaman giderek insani ilişkiler (bizim için söylüyorum) o kadar zayıflıyor ki; 100 sene evvelden gelen bir atasözüdür bu: Ev alma, komşu al. Hadi şimdi ev almadı göreyim. Anlatırdım mi? Şimdi adamlar bu işleri bizden asırlar evvel halletmişler, çözmüşler. Fakat ruhlarının demir bir kafes içerisinde girmesi bağlantısında yalnızlık denen o büyük hüviyetsizliği yaşıyorlar. Gene biz şükrederim ki arayanımız, soranımız, teselli edenimiz, bulanımız ve nasılsın diyenimiz var. O nedenle bize terapi, bir otobüse binip yolculuk yaptığın zaman hemen yanındakiyle dostluk kurabiliyorsun. Sen git bilmem San Francisco'dan bilmem nereye kadar git. Yanındakiyle konuşacaksın diye bir kaide yok. Lütfederse vallahi bilemem. Bizde öyledir otobüste, trende gittiğinde on dakika sonra bitti. Herkes herkesi tanıyor, konuşuyor. Demek ki insanın insanda tamlanması, insanın arayıp birbirini bulması denen bir hadise söz konusu değildir. Bu da Batı insanının yalnızlığıdır. Nasıl çözecekler, bilmiyorum. Ama bir şey söyleyeyim. Çünkü ekonomide çok ileriye gittiler. Siz bilmiyorum acaba şu Kur'an ayetini hiç duydunuz mu? Ben size söyleyeyim siz düşünün. "Sizden evvelkiler dinde aşırılığa gittikleri için helak oldular." Ayettir bu. "Sizden evvelkiler dinde aşırılığa gittik-

leri için helak oldular." Şimdi bunlarda helak olacaklar. Ekonomide aşırılığa gittikleri için. Çünkü hayat denen mana "homo economicus" dediğimiz iktisadi maddeyi avucunda tutanla "homo epicus" dediğimiz ahlaklı insanın tartılı, terazili biçimde dengelenmesidir. Hadise bu. Bu dengeyi kişisel hayatınızda sağlarsanız toplum bireysel manada tek, tek bireylerden topluma gittiğiniz zaman o toplum adab olur yürür. Birisi ağır basarsa diğerinin üzerine, hakkına tecavüz ederse...

Orta Çağın Engizisyon mahkemeleri papazları mahvettiler, bitirdiler, götürdüler. İleri gittiler çünkü, onlarda maddeyi mahkum ettiler. Bırak bunları bizinkileri de söylememe gerek yok. Daha ne söyleyeyim.

Evet , evet efendim. Ünal Şenel (Yrd. Doç. Dr.) Bey'in sorusu; Bana eşyanın hakikatini göster. Hikmetini ne dereceye kadar kavrayabildik? Nasıl kavrayabiliriz? Maddeyi bu kadar avucunun içinde tutan batı insanı bugün hakiki manada huzuru mudur?

- Şimdi eşyanın zahiri ve batini hakikatleri vardır. Batini hakikatleri Allah lütfederse kuluna olur. Öyle bunun kitabı bilmem nesi yok. Yalnız eşyanın hakikati için yollar; seçtiği, riski fazla yani Mustafa dediğimiz kişiler için vahye dayanır, Kamil insanlar için ilhamı zatidir. Sana bana geldiğimiz zamanda bizim hakikatlerimizde hatıradır... Bu kadar. Bunların üçünü kanalda aynıdır. Eşyanın Batı insanı için hakikati hiçbir zaman için batini değildir. Zahiri hakikat bizde bunu çözmeye çalıştık. Şimdi siz suya baktığınız zaman, Yahya Kemal suya bakıyor zaman aheste çekiyor kürekleri, Mehtap uyanmasın diye aheste çekiyor kürekleri. Yine başka bir şairde "Biz her gecede Heybelide mehtaba çıkardık." Şimdi aziz dostlarımız fizik olarak her gece mehtap olmaz. Olsa bile Heybelide her gece mehtaba hele bu ayda zemheri ayazında çıkmaz. Titresin. Şimdi nasıl yanlış genelleştirme yapıyor şair. Yanında herhalde güzel bir hanım var. Hafif tertip 3000-5000 feetten uçuyor. Birazda bir şeyler almış, ona bakmış. Mehtaba bakmış, her gece mehtaba çıkardık diye şair sözü zannetmiş, yapmış. Ya bu adam hangi hakikate ulaşabilir ki? Ulaşamaz. Nitekim de ulaşamamıştır. Batıdaki insan ne yapmıştır? Hakikate giden eşyayı avucunun içinde tutmuştur. Eşyanın ikramı olan nesneyi parayla birleştirmiştir. Zannediyorum ki bu kapitalizmi ayakta tutan tılsım budur. Ne zamanki bilimsel bilgi mad-

deden alacağını aşağıya doğru çeker, madde vereceğini bitirir ikramı gider. Bizde bunu bilemeyiz ki. Bu Allah'ın kullarına olan nimeti. Bunun mazereti yok ki 3 sene 5 sene bir. Arap'ın petrolü 30 sene sonra bitecek gibi. Bunu söyleyemezsin ama Batının insanı bunu görüyor. O halde batını hakikat subjektiftir, kişiye özeldir. Tıpkı gördüğünüz rüya gibi. Herkes yatıyor. Bazılarımız rüya görüyor, bazıları görmüyor. Görenler de bir araya geldikleri zaman her birinin rüyası ayrı ayrıdır ve şahsa mahsustur. Biz buna zata mahsustur diyoruz. Batını hakikat de öyledir. Ama nasiplisi Allah'tan istesin. Allah kerim sahibi ve onun işi bilimsel bir iş değil. Bilimsel bilginin işi maddedeki iç hakikati içerden dışarıya çekmektir. Bunu Batılılar laboratuvarla çözmüştür.

- *Televizyonda program yapımcısı Hudaî Yılmazkan arkadaşımızın bir sorusu var. : Oldukça uzun ama ben son iki satırını okuyorum. Cüzdani dar kişi ne kadar verimli olabilir? Eğitim sistemimiz bilgiyi veriyor ama muhakeme veriyor mu?*

- Sorulardan herhalde fakirlik anlamında subjektiftir. Yani ben çok ağlayan zengin gördüğüm için, cüzdani dar mı, geniş mi? Ben çok fakir adamda gördüm, yani görüşmüyor, karşıyor bugün bu kadar diyor. Gelin evlatlarını falan diyor, dağıtıyor. Ben çok dolar milyoneri gördüm ama en güzel sohbetim kapıcısıyla yaptıklarım. Onların ne kadar zengin oldukları tartışmaya açıktır. Bu iş bazen bilimsel bilgiye giden yani bilgiye giden, bilgi peşinde koşmaya giden yol kendi nefsimde bulduğum için söylüyorum fakirlik ve hicrettir. Bu ikisini birleştirdiğimiz zaman ben fakirliği de o arada yaşadım, hicreti de yaşadım. O nedenle Allah'a hamdedelim ki bilgi barajını, bilgi dağarcığını yükseltmektir. Yani zengin bir adamın evladı olsaydım ne olurdu? Dünyada okumazdım. Kurulu tezgahı olan okumaz. Bu işler böyledir. Yani bilginin asgari müşteregi fakirlik ve hicrettir. Onun için talebelerin fakirlerine evvelden üzülüyordum. Fakat şimdi üzülme ayrı bir fasıl, o fakirlik onları başka arayışlara itiyor. Kitabının kıymetini biliyor vs. vs. Size söyleyeyim yani para mevzuu çok subjektif bir hadisedir. Yolda sohbette arkadaşlarıma da söyledim. Bana para nisan yağmuru gibi, yılanın ağzından geçtiği zaman zehir oluyor, istiridyenin ağzından geçtiği zaman inci oluyor. Karar sizin. Onun için ikinci kısma geçtiğim zaman suali neydi?

- *Eğitim sistemimiz bilgiyi veriyor ama muhakeme veriyor mu?*

- Vallahi bilgiyi verdiğinden de şüphem var. Muhakeme meselesi tamamen ayrı bir mesele. Belki ben Türkiye'de iyi yetişmedim. Ben eksikliğimi Batıda gördüğüm için mukayese yapabileme imkanına sahibim. Batının olayı tamamen farklı. Ben sadece yetiştiğim branş için söyleyeyim. Bizim zamanımızda İktisat Fakültesine alınan talebelerin tamamı aynı yıl İngiltere'deki 68 üniversitenin ekonomi bölümleri alıyor. Yani orada İstanbul'da 500-600 kişilik sınıfta İktisat okuduk biz. Ne olur size bırakıyorum İngiltere'deki sınıfımızda 12 öğrenci o kadar.

- *Mustafa Aydın (Mahalli İdareler Kontrolörü) Bey'in bir sorusu var. : Sayın hocam sohbete girişinizde Osmanlıdan Türkiye Cumhuriyeti'ne bir giriş yaptık ve demokrasiyle de zihniyet dünyamızda herhangi bir değişim olmadığından bahsettiniz. Değişen nedir? Diye soruyorum.*

- Bakın efendim kabukta değişiklik oldu. Yani kravat taktık, esnafımızı değiştirdik, televizyonlarımız siyah beyazdı renkli hale getirdik. Bunlar değişmedi değil, değişti. Fakat birkaç defa sohbetimde vurguladığım hadise hep tüketici kaldık ve madde karşısında pasif kaldığımız için üretken olmadık. Descartes'in bir sözü var. "Maddeye hükmetmek isteyen ona ram olur." Yani teslim olur. Biz maddeye teslim olmadık. Teslim olmadığımız için tüketici kaldık ve bu da bizi zayıflattı. Yani 1453 senesinde Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u alırken top döktürdü. Sabit hedef olan surlar karşısında sabit silahtı vardı. Sabit silah, sabit hedef atıyor. Topunu atıyor. Allah Allah içeri gidiyor. Batılı bir baktı ki sabit hedef, sabit silah acaba dedi sabit hedef karşısında hareketli silah yapabilir miyim? dedi. Yaptı. Bu bizim halk edebiyatına şöyle yansdı. "Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu." Çünkü hareketli silah o silahları sen yapmadın. Bak isimlerini sayayım. Kalashnikof, Thompson bilmem ne. Hepsi yabancı isim ama yapıyorlar. Bizde Akyazı'da bilmem nerede kaçak bir şeyler yapıyorlar. Tom Cruise'un Top Gun filmi vardı, izlemiştinizdir. Hedefte silahta hareketlidir. En son 1991 senesinde bugünlerde baba Bush zamanında Bağdat'ta ateri operasyonu oldu. Ateri oynadılar, orada da hedef belliydi. Ama silahın yeri belli değildi. Onu gizlemeye çalıştılar. Orada laboratuvar deneyimi yaptılar, çekip gittiler. Denizden bir yerden mermi attılar, devirdiler. Evet, yani adamların hadisesi bu. Maddeyle iyi konuşuyorlar. Evet efendim?

- *Veli Öztürk (Yrd. Doç. Dr.) : Saygı değer Ho-*

cam, bizler İslam dinine girdiğimizde, İslam düşünce-
cesinin teşekkülü gerçekleşmiştir. Bu nedenle Kur-
an hayat ilişkisini ilk Müslümanların, Yunan bilim
felsefesiyle karşılaşmasını anlamadan, taklidi Müs-
lüman oldular. Maturidilik ve Maverünnehir ilim
anlayışında anlamlandırmayı gerçekleştiremedik.
Aynı yüzeysel Batılılaşmayı Cumhuriyet döneminde
yaptık. Kısaca İslam'ın ve bilimin felsefesini anla-
yıp kendimize özgü üretemediğimiz için mi geri kal-
dık? Hürmetler, selamlar.

- Şimdi efendim Kur'an'daki ayetlerden bir kısmı rasyonel ayetlerdir. Rasyonel ayetlerin hemen yanı başında tevekküle açık olan ayetler vardır. Me-sela ben size rasyonel bir ayet okuyayım. Düşünün. Allah Kur'an'ı Kerimde yemin ediyor. "Gökyüzün-de yıldızların yörüngesine and olsun." Bu ne de-mek? Demek istiyor ki; bu işlem tasavvufu bende. O yörüngeyi ben sapırırsam, sen ne olursun? Dün-ya hareket halinde, güneş sistemi hareket halinde. Ben onları birer metre yaklaşıtırsam veya birer metre uzaklaşıtırsam neler olur. Birer metre yak-laşıtırsam ısınma artar mı? Artar. Kutuplardaki su seviyesi ne olur? Ne olur, yükselir. Bir derece artar-sa -bu fizik olarak sabit- kutuplardaki suyun bir de-rece ısınması deniz seviyesinde 70 metre artışa ne-den oluyor. Hollandalı bilim aliminin yüreği atıyor, felaket atıyor. Çünkü dediğimiz küçük ülkeler zaten birde 70 metre koydun mu gitti Hollanda. Senin böyle endişen yok. Adam diyor ki; "Ne de olsa bi-zim memleket Erzurum. Rakım 1900, 10 derece yükselse 700 yapar." Yani size şunu demek istiyorum ki; Allah görmek istiyor. Yani kudretinden gör-mek istiyor. Senden benden görmek istiyor. Yani sana kazanç veriyor. Yani 1000 lira kazanç veriyor diyor ki; bunun 25 bin lirası fakirin hakkı. Senin elinden görmek istiyor. Benim anladığım İslamiyet bu. Yoksa o fakire 25 bin lira verebilecek kudreti yok anlamına gelmez. Anlatabiliyor muyum? Sen ne yapıyorsun. Kazanırken; Müslüman Allah bere-ket versin. Efendim gene bekleriz. Hayırlı işler, bol güneşler. Ee kazançlar fakirin hakkına geldiği zaman eli cebine gitmiyor bu adamın. Ama ismi Ah-met musalla taşında nasıl bilirsiniz? Vallahi çok iyi biliriz. Yalancı falan filan neyse... Şimdi gelelim bu rasyonel ayetlere istinaden Takridin isimli bir Os-manlı gökyüzüne rasat edecek bir adam taklididir efendi. III.Murat zamanı zannedersen 1485'te İst-anbul rasathanesi ismiyle tam yerini tespit edeme-dim ama Galata taraflarında bir rasathane kuruyor. İnanır mısınız? Şeyhülislam fetvasıyla tek bir aletin

taşı bile kalmadı. Bu şeyhülislam fetvasıyla yıkıldı. Peki o rasathane yaşasaydı ne olurdu? Biraz evvel o bahsettiğim medresenin yanına laboratuvar gelmiş olurdu. O rasathane İstanbul Rasathanesi ve içinde-ki rasat aletleri kendisinden sonraki dönemde gelecek olan Galile'nin kurduğu rasathanenin belki de bir parça gerisindeydi. Ama Orta Asya'daki Uluğ Bey'in rasathanesinden de çok güzeldi. Yani ikisi-nin ortası bir yerdedi. Hiç olmazsa bir yerde ol-mak birine yakın olmak çok önemlidir. Ta 1911 se-nesine kadar ki 1911 senesinde İttihatçılar tarafın-dan Mehmet Fakin Gökmen Hoca bugünkü İst-anbul Rasathanesini (Kandilli) kuruluyor. Sene 1911 o döneme kadar gökyüzünde yıldızlar nereye gidi-yor, ne yapıyor adam bakıyor işte. Netice bundan Allah'a yakın olduğunu zannediyor. Şimdi soruyu pek esaslı anlamadım ama bu yunan kelamcılarının sözü İslamiyet'e yansınca madde kadim midir, hadis midir? Tartışmaları içerisine girip Hz. Mu-hammed Aristo'nun gerisinde kalmıştır. Halbuki Kur'an ı Kerimin özünde maddeye nüfus vardır. Daha ne olsun. Yıldızların yörüngesinde yemin eden Allah ne demek istiyor. Geceyle gündüzün birbiri ardına gelişinde, karanlıktan aydınlık çıkartı-yor. Aydınlığı karanlıkla örtüyor. Bu ne demek yani. Bu bir ressam ama burada bir fizik yok mu? Bizim-kilerin gökyüzüyle olan alakası o benim köprü ya-pan dedelerim gibi Şaban ayının son günü gökyüzü-ne bakıyor, ramazan ayını bekliyor falan filan. İşte bunun adına da İslamiyet diyoruz. Üzgünüm bunla-rı bende istemiyorum yani. Ben bunlara Fatiha filan okuyorum da işte bunlar benim dedelerim. Üzgü-nüm. Şimdi ne oldu? İslam aleminin geri kalması-nın sebebi bu. Zannediyorum Raad suresinin 12. Aynen şöyle : "Bir kavim kendisini değiştirmedeği sürece Allah o topluma bir şey yapmaz." Ne yapı-yor o kavim Protestan ahlakını nereye taşıyor? Dük-kanına taşıyor ama yekpare bir havalanış Hacı Şakir falan filan değil. Hacı Muhittin' le falan gitmiyor. Hacı Mehmet Efendiyle gitmiyor. Şehirle ortasını Protestan üç tane ayrı damar bir sarmala dönüşüyor ve bu top yekun havalanma. İşte kapitalizm bu. Kap-italizm o kadar güçlü bir sistem ki kendisine küfür ettiriyor. Duvar yazıları yazdırıyor, sen yaz diyor. Kapitalizm şudur diyor. Boyayı satıyor, fırçayı satı-yor. Sen devam et diyor. Öyle elindeki bilgisayarla 5 vakit namaz kaldım. Yüz üzerinden bilmem kaç puan ne falan filan bunlar hikaye. Bir defa Allah Hz. Muhammed'e bazı şeyleri nasip etmiyor. 1) Yargılama yetkisi yok. 2) Fiyatları bildirmiyor. Da-

ha ne söyleyeyim. O zaman ne oluyor sihirbaz gibi falan diye. Kendi işi görünsün bakıyor. Peygambere falan bakışı da o. Benim Müslüman'la alış verişim beğenmediğim içindir. Bunlar doğru ama ben de bu toplumun ürünüyüm. O insanlar arasında güzeller de var. Şimdi sözlerimin kıymet hükmünün açıklanması için isim var mı? Burada Yard. Doç. Dr. Abdülkadir Palabıyık Beye yalnız şunu söylemek istiyorum. Cuma suresinin 11. Ayetine baksın. Ben söyleyeyim : "Bir eğlence ve bir ticaret gördükleri zaman seni hayatta bıraktılar." Doğru mu? Doğru. Olayı anlatayım size. Hz. Muhammed bir gün Cuma namazında vaaz veriyor. Bunu din adamları falan söylemezler. Ayeti verdim bir defa benim içim rahat. Hz. Muhammed Cuma namazında vaaz veriyor. Mescit dolu. Peygamber imamlık yapıyor. Namazın orta yerinde Hz. Muhammed vaazını sürdürürken -Araplarda böyle farfara, tantana efendim bağırma çağırma, darbuka, def bu türden şeyler kuvvetli- bir ticaret kervanı geliyor. E Müslüman, Hz. Muhammed'i dinleyen Müslümanın kulağı nereye doğru gidiyor. Kervanın sesine gidiyor. Gelen kervanda ticaret kervanı. Sizi temin ederim aziz dostlarım cami boşalıyor. Hz. Muhammed ayakta kalıyor. Biliyor muydunuz bunu efendim? Bunlar Müslüman değil mi? Buradan şunu anlıyoruz. İçeride kalanları da söyleyeyim. İçeride 12 kişi kalıyor. Avrupa Birliğinin 12 yıldızı gibi. 10'u aşerei mübeşşere 11 Bilal, 12 kim muaz-bin cebel tamam mı? Şimdi Elmalı'nın tefsirinden okuyoruz. Diyorlar ki onlarda çaksalardı, ne olurdu? Bu iş biterdi. Allah'ın işi gücü yokta seni yodirecek, içirecek. Olur mu? Onların içerisinde biri var ki, o on iki kişi içerisinde öyle parmağında oynatır. Böyle para kazanma mevzuunda Koç, Sabancı falan hikaye. Bak ismi Abdurrahman bin Aut, yerinden kıvılda mıyor. Bu adam Hz. Peygamberle beraber hicret ediyor. Medine'ye geldiği zaman sorduğu ilk soru şu: "Pazar nerede?" diyor. Bugün bu hadiseyi İzmir'den gelirken, arkadaşlarla konuşurken aziz dostum öğrencimdir kendisi bana bunu anlattı. Kendisiyle iftihar ettim. Bana bunu kendisi anlattı. Talebesinden bir şey öğrenen hoca bahtiyardır. Bende bahtiyarım bugün yeni bir şey öğrendim. Yani demek istediğim şey şu; ona, imanına mani değil. Daha somutlaştıralım. 100 tane Müslüman cebine 100 milyar dolar para koyuyor. Çizgiyi çiz. Maratona çıkar. Bunlar 5 vakit Müslümanı, 30 Ramazan falan filan. Yolun sonuna vardığınız zaman bir defa vakit namazları gider. Ben size söyleyeyim.

Yavaş, yavaş cumalar tırpanlanır. Ee hanım 100 milyon dolar çek alıp çek verecek. Parayı beklerken nerede Allahu Ekber diyor falan filan. Bayram namazına kadar o iş düşer. Tamam mı? Finale geldiğin zaman o 100 kişiden 95'i yarışı bırakır ama 5 veya 6 kişi o ipi göğüsler. Bir Fransız papaz diyor ki; "eğer ekonomik düzlem sadece ve sadece parayı küçük Allah yapanlardan olsaydı bu inananlar için ekonomik hayatı daha sıkıntılı yapardı. Ama Allah buna müsaade etmezdi." Buradan da anlıyoruz ki; o 5-6 kişi (onun için parayla iman aynı yoğunlukta durmaz) varsa siz bana gösterin, ben bakayım. Olur mu? Abdülkadir Bey siz bir düşünün benim söylediklerimi, olur mu? Aziz kardeşim ben, ben bu Müslümana karşıyım. Yani 95'ine karşıyım. Ama onlarda işin doğası öyle. Parayla iman beraber durmuyor. Bir televizyon kanalı vardı. X televizyon kanalı. Bundan 10-12 sene evvel her akşam Kur'an tefsiri verirdi. Bende kayıvalidemlere gider, izlerdim. Orhan Karmış söylüyor. Adam ayet okurken kendinden geçiyor. Böyle izliyorum, Sonra o program her akşamdan haftada bire ondan sonra gece 12'lere adam mangırını aldı. Hayırlı işler dedi. Hadi eyvallah. Nerede para iman ismini sen koy kimse. Bunun dinsizi daha makbuldür. Müslümanından bunu dinsizi yapan daha makbuldür. Sizi ikna için söylemiyorum. Bunlar hakikattir. Buyurun efendim sonraki soruya geçelim.

- **Saadettin Akçi (Doç. Dr. OÇEM Müdürü) :** *Otistik Çocuk Eğitim Merkezine bir İtalyan kuruluştan 600 milyar yardım yaptı. Hiçbir basın kurumuna da haber verilmesini istemediler. Allah bilir, yeter dediler. Aynı yardımı bir Müslüman Hristiyanlara yapsaydı, Nasıl karşılanırdı?*

- Vallahi işte %95 %5 işine geliyor. Yani %95 bu işleri deşifre eder. Nefsaniyeti ağır basar. Osmanlı şairi diyor ki ; "Para haşa Allah değil ama kulu çok büyük." Ben ne diyeyim.

- **Fatih Aras (Mali Analist) :** *İslam inancı bize Allah ile insan, insan ile insan, insan ile madde arasındaki hukuk sistemini kurmuş. Bizler var olan bu sistemin neresinde hata yapıyoruz.*

- Şimdi beni aşıyor. Fatih değilim. Fıkıh adamı hiç değilim. Yalnız şunu ifade edeyim ki; fukuhaya saygı duyuyorum. Fakat bu benim kişisel görüşüm. Bunu kabullenmeyebilirsiniz. Pek haklısınız sizin subjektif alanınıza girmek istemem. Son kertede fakihleri de aşan derinlikte İslam mutasavvıfları var. Şimdi bir İslam mutasavvıfı var. Fahrettin -i Razi .

Hız. Mevlana'dan 100 sene evvel falan yaşamış, 30 cilt Kur'an tefsiri var. Bundan aşağı yukarı 20 asır evvel yazıldı. Bugün itibarıyla o 30 cildin 20'sini çok rahatlıkla sömineye atıp, ısınabilirsiniz. Geriye kalan 10 cilt muhtevaya aittir. Zaten 30 gün oruç tut diyorsa onu 25 veya 35 yapamayacağına göre o orada geçerli. Yani muhtevaya akılla yazdığı, aklını kullanarak verdiği her hüküm zamanı için biraz geçerli olsa 20 asırlık daha sonra 10 asırlık zaman dilimi delip bugüne gelmemiştir. Buna mukabil Hz. Mevlana'nın 6 ciltlik Mesnevisini okuyun, Tek bir beyitini değiştiremezsiniz. 6 cilt ayaktadır. Neden ? Nedeni de şu: (Hz. Mevlana) çünkü akılla yazmamıştır. O Allah'tan sinyal alarak yazmıştır. Peki sinyal ne? Sinyalden şunu anlıyorum. Yazardım ya ilham-i vahiy ilham-i zati. İlham-i zati hatıra demek. Bizim hatıramız var. Hepimizin hatırası var. Ve bizde hatıralarımızı örtmeye çalışırız. Külemeye falan filan çalışırız. Kabahatleri kenara falan. Şimdi sinyalden anladığım şu ; Karanlık bir gece bir ormanda giderken yola ait hiçbir şey yok. Kapkaranlık, zifiri bir karanlık. Bir kurbağa sesi duyduğunuz zaman o bir sinyaldir. O size yakınlarda bir su var anlamına gelir. Bu kadar anlatabiliyor muyum? Hz. Mevlana'nın hikayesi de bu. Şimdi Allah herkese sinyal gönderiyor da anlamıyoruz. Sana sağlık veriyor farkında değilsin. Manisa'da Allah rahmet eylesin, Süheyl Ümmir orada bir yazma kitapta buldum. Yazma kitabın kenarında bir not düşülmüş. Allah kulu-nun kapısını günde 40 bin defa çalar. Ya kim kimin kapısını günde 40 bin defa çalar. Süheyl'de hekim olduğu için kalp atışlarını, kapı çalmasına benzetiyor. O da hesapladığınız zaman kişiye göre değişir 26 ile 30 bin arasındadır. Adamın elinde o gün elektrokardiyografi aleti yok ki. 80 mi vurdu kalbi beni gördü de 150 ye çıktı falan böyle bir şey olmadığı için yorumladığı kadar 40 bin demiş. Anlatabildim mi? Acaba. Buna karşı neyin var. Bu bir sinyal o sinyal kesildiği zaman sizlere ömür zaten gitti. He yapıyorsun yok. Deli gönül cennet bekler gibi hususi iltifat bekliyorsun. (yok ben bilmem karışmam) İşte o büyüklerin hikayesini anlatmak istiyorum. Fukuhada ben bunları düşündüğüm zaman fukuhanın toplum rejimini tutabilmek için daha sertleştiğini kendi aralarında kavga verdiğini ve yer, yer İslamı kanaldan çünkü sinyal almadan yazıyor. Sinyale de ihtiyaçları da yok ki. Halbuki Hz Mevlana gibi büyük mutasavvıflar sinyalsiz Allah'tan sinyalle çalışırlar. O zaman sizin ev ödeviniz olsun. Bakalım ne sinyal alıyorsunuz. Bayurun efendim.

- **Ferruh Çınar** : *İnançlılar arasında Allah istediğine iman, istediğine para verir şeklinde bir söyleyişin varlığı Acaba kulun maddeyle olan ilgisini azaltmakta mıdır?*

- Şimdi iman meselesinde Allah'ın sesi doğru. Şimdi bizim iman meselemizde tartışmaya açık. Çünkü bizim toplumdaki Müslümanlık (İslam değil) Müslümanlık meselesine Abdülkadir Beyin bildirisini yapıyorum. Herkes istese de bu dindarlık meselesi şey değil. Böyle taşıma suyla olacak bir hadise değil. Ben bunu şeye benzetiyorum. Allah'ın kullarına verdiği bankamatige benzetiyorum. Bu Batının insanında da var. Orada da çok güzel insanlar var. Çok mübarek insanlar var. Fakat kart var bankamatik yok, elinde kalmış. Bedenin ruhun sıkıntısına doyması ondan kaynaklanıyor. Burada bankamatik var, kart yok falan filan diye idare ediyor. Sahte kart çıkartıyor. Sahteler çıkartıyor bilmem ne yapıyor. Soytarılar da dolu. Senin gerçekten kartın varsa iman sahibi olsun yoksa onun için iman mevzuundaki kanaatimi söylüyorum. Varsa var, yoksa yok. İkisinin ortası yok. İman böyle yağma, taşıma suyla, babadan oğul'a, bilanço kayıtlarında mirasla böyle bir hikaye yok. Varsa var, yoksa yok. Eğer varsa zaten o sizin bedeninizi zangır, zangır titretir. İsyân ettirir o varsa. Yoksa da; Allah iman versin ne yapayım yapılacak bir şey yok. Benim çocukluğumda İstanbul terbiyesinde öyle dinsiz donsuz laflar etmezlerdi. Daha terbiyeli davranırlardı. Allah iman versin derlerdi. Ben sonra anladım bunun ne anlama geldiğini. Çünkü veremiyordum. Para meselesine geldiğiniz zaman, para için kanaatim farklı. Paranın yanına imanı değil de ilmi koymak lazım. Şöyle demek daha doğru olur. Allah ilmi dileyene, parayı da dilediğine verirse daha doğru olur. Çünkü ilmi kimse dilemez. Ama dileyene verir. Parayı dilediğine verir. Çok doğru çünkü onu testten geçirecek. Bakalım ne yapıyor diye. Ne yapacak evvela evde kutsal ittifakını bozacak evde. İş gezisine çıkıyor adam çok yoruldu. Tabii onun için uzun yıllar düşündüm ben niye parayı istediğine verir. İşte % 95'e mi % 5'e mi girecek. Aa adam hayır niyetine 2 tane okul yaptırmış. Yahu adam dolar trilyoneri, dolar milyarder yaptırdığı okul 50 milyar liralık.

1983 mezunlarından Ali Kebapçı'nın önce bir temennisi var.: Değerli hocam öncelikle sizi İzmir'de gördük ve 20 sene sonra dersinize girme onurunu yaşattığınız için Allah razı olsun. 1983'ün SBF koridorlarındayım zannettim. Size uzun ömürler diliyorum ve ümitsiz olmamanızı diliyorum. Çünkü biz öğrencileriniz varız.

TÜRKİYE EKONOMİSİ İLE İLGİLİ TÜRKÇE KİTAPLAR BİBLİYOGRAFYASI

Abdülhamit BATKIR - Murat ŞENER

- Akar, Raifan, Varlık Vergisi (Tek Parti Rejiminde Azınlık Karşılıklı Politika Örneği), İstanbul: Belge Yay., 1992.
- Akat, Asaf Savaş, Alternatif Büyüme Stratejisi (İktisat Politikası Yazıları), İstanbul: İletişim, Yay., 1984.
- Aktan, Reşat, Türkiye İktisadı, Ankara: A. Ü. S.B.F. Yay., 1978.
- Alanay, S. Tefik, Türkiye'de Döviz Kontrolü ve Milli Parayı Koruma, İstanbul, 1993.
- Alkin, Erdoğan, Türkiye'nin Dış Açılma Stratejisi İçinde İhracat Sorunu, İstanbul: İSO, 1981.
- Apak, Sudi, Türkiye'de ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Ekonomik İstikrar Programları, İstanbul: Anahtar Kitaplar Yay., 1993.
- Arsan, H. Üren, Türkiye'de Cumhuriyet Devrinde İç Devlet Borçları, Ankara: A. Ü. S.B.F. Yay., 1961.
- Aysan, Mustafa, Atatürk'ün Ekonomik Görüşleri, İstanbul: İ.Ü. Yayınları, 1999.
- Balkanlı, Ali Osman, Türkiye'de Ekonomik Gelişme Krizi: Gelişmekte Olan Ekonomi Örneği Olarak Türkiye'de Gelişme Sorunu, İstanbul: Filiz Kitabevi Yay., 2002.
- Batrel, Ömer Faruk-İlhan Uçkun, Türkiye'de ve OECD Ülkelerinde Vergi Yükü, İstanbul: İTO Yay., 1991.
- Baysal, Kubilay, Türkiye Ekonomisi, İstanbul: İ.Ü. İ. F. Yay., 1984.
- Berksoy, Tamer- Burak Saltoğlu, Türkiye Ekonomisinde Sermaye Hareketleri, İstanbul: İTO Yay., 1998.
- Birinci, Yüksel, Euro'nun Uluslararası Finansal Piyasalar ve Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkileri, İstanbul: Alfa Yayınları, 2001.
- Boratav, Korkut, Türkiye İktisat Tarihi: 1908-1985, İstanbul: Gerçek Yay., 1995.
- Boratav, Korkut, Türkiye'de Devletçilik: 1923-1960, 2.b., Ankara: Savaş Yay., 1982.
- Çelebi, A. Kemal, Türkiye'de İstikrarlılığın Dışsal-Yapısal Nedenleri ve İstikrar Politikaları, Manisa, 1998.
- Çobanoğlu, Şevki, Türkiye'de Ekonomik Çıkmaz: Kavramlarla Yaklaşım, Selçuklu Yayınevi, 2000.
- Çolağan, Emin, 12 Eylül Özal Ekonomisinin Perde Arkası, İstanbul: Milliyet Yay., 1984.
- Derin, Haldun, Türkiye'de Devletçilik, İstanbul, 1940.
- DİE, Türkiye'de Toplumsal ve Ekonomik Gelişiminin 50 Yılı, Ankara, 1973.
- Eğeci, Ülkü, Türk Ekonomisinde Tarımın Yeri, Ankara, 1966.
- Eker, Aytay, Türkiye Ekonomisi Gerçeği: Gümrük Birliği ve Özelleştirme, Ankara, 1998.
- Engin, Nazım, Türk ve Yabancı Sermayeli Bankalar, İstanbul: İTO Yay., 1990.
- Ercan, Hakan, Açık Ekonomi, İstikrar Tedbirleri ve Sıcak Para: Türkiye, Ankara: MPM Yayınları, 2000.
- Erkan, Hüsnü, Sistem Sorununun Çözümünden Sorunların Çözümüne: Türkiye İçin Sosyal Piyasa Ekonomisi, Ankara: Konrad Adenauer Vakfı Yay., 1991.
- Eşkinat, Rona, Küreselleşme ve Türkiye Ekonomisine Etkisi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yay., 1998.
- Garihi, Üzeyir, Globalleşme Sürecinde Türkiye, İstanbul: Hayat Yay., 2000.
- Göktaş, Abdulkadir, Küresel Kriz ve Türkiye: Küreselleşmenin Denetimi, Türk Ekonomisinin Yeniden Yapılandırılması, IMF ve Avrupa Birliği ile İlişkiler, Ankara: Özen Yayınları, 2000.
- Gülbahar, Şaban, 21. Yüzyılda Türkiye'nin Sosyo-ekonomik Manzarasına Bakış ve Çözümüne Katkuları, Ankara: Avrasya Bir Vakfı Yay., 2000.
- Güner, A. Oktay, Türkiye'nin Kalkınması ve İktisadi Devlet Teşekkülleri, İstanbul: Damla Yay., 1978.
- Gürsoy, Melih, Dünyadaki Büyük Ekonomik Krizler ve Türkiye Ekonomisine Etkileri, İstanbul: Metis Yay., 1989.
- Haftıoğlu, Zeyyat, Bilinmeyen Türkiye Ekonomisi, İstanbul, 1995.
- Hiç, Mükerrrem, Türkiye Ekonomisinin Analizi, İstanbul: İ.Ü. İ. F. Yay., 1980.
- Hiç, Mükerrrem, Türkiye'de İhracatın Geliştirilmesi Sorunu, Ankara, 1973.
- İlgin, Yılmaz, Kayıtdışı Ekonomi ve Türkiye'deki Boyutları, Ankara, 1999.
- İlyas, Atilla İmraher, Asya Krizi: Uzakdoğu Finans Krizinin Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkileri, İstanbul: İTO Yay., 1998.
- İncekara, Ahmet, Türkiye'de Teşvik Sistemi, İstanbul: İTO Yay., 1995.
- Karlık, S. Rıdvan, Türkiye Ekonomisi: Tarihsel Gelişim Yapısal ve Sosyal Değişim, İstanbul: Beta Yay., 1997.
- Kazgan, Gülten, Tanzimat'tan XXI Yüzyıla Türkiye

- Ekonomisi-Birinci Küreselleşmeden-İkinci Küreselleşmeye, İstanbul: Altın Kitaplar Yay., 1999.
- Kazgan, Gülsen, Yeni Ekonomik Düzendeki Türkiye'nin Yeri, İstanbul: Altın Kitaplar Yay., 1995.
- Kepenek, Yakup, 100 Soruda Türkiye'de KİT'ler, İstanbul: Gerçek Yay., 1990.
- Kepenek, Yakup-Nurhan Yentürk, Türkiye Ekonomisi, İstanbul: Remzi Kitabevi Yay., 2000.
- Keyder, Çağlar, Dünya Ekonomisi İçinde Türkiye (1923-1929), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay., 1993.
- Keyder, Çağlar, Türkiye'de Devlet ve Sınıflar, İstanbul: İletişim Yay., 1989.
- Kılıçbay, Ahmet, Değişen Dünyada Türk Ekonomisi, İstanbul: Cem Yay., 1993.
- Kılıçbay, Ahmet, Türk Ekonomisi (Modeller, Politikalar, Stratejiler), 2.b., Ankara: İş Bankası Yay., 1985.
- Kılıçbay, Ahmet, Türk Ekonomisinde Enflasyonun Anatomisi, İstanbul: İ.Ü. İ. F. Yay., 1984.
- Kılıçbay, Ahmet, Türkiye Ekonomisinin Genişleyen Ufkuları, İstanbul: İ.Ü. Yay., 2002.
- Kılıçbay, Ahmet, Türkiye'de Piyasa Ekonomisi, İstanbul: İ.Ü. İ. F. Yay., 1985.
- Kıpal, Ulaş-Özgür Uyanık, Türkiye Millî İktisat Tarihî: Devletçilik, İstanbul: Kaynak Yay., 2001.
- Köksal, Bilge Aloba-A. Rasih İkin, Türkiye'de İktisadi Politikaların Gelişimi (1923-1973), İstanbul: Yapı ve Kredi Bankası Yay., 1973.
- Kuyucuklu, Nazif, Türkiye İktisadı, İstanbul, 1993.
- Mavrafi, Ülker, Karapara Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi ve Türkiye'ye Yansımaları, Ankara: Vergi Denetmenleri Derneği Yay., 2001.
- Müftoğlu, Rıza, Ekonomik Milliyetçilik-Ekonomik Turancılık, Ankara: 1997.
- Okçuoğlu, İbrahim, Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi, İstanbul: Varyos Yay., 1996.
- Orhan, Osman Z., Türkiye'de Bütçe ve Maliye Politikaları, İstanbul: İTO Yay., 1994.
- Oyan Oğuz-A. R. Aydın, Türkiye'de Maliye ve Fon Politikaları: Alternatif Yönelişler, Ankara: Adım Yay., 1991.
- Oyan, Oğuz, İstikrar Programından Fon Ekonomisine, Ankara: Teori Yay., 1987.
- Oyan, Oğuz, Türkiye Ekonomisi: Nereden Nereye?, Ankara: İmaj Yay., 1998.
- Ökçün, A. Gündüz, Türkiye İktisat Kongresi 1923 İzmir: Haberler, Belgeler, Yorumlar, Ankara: SPK Yay., 1997.
- Oniş, Ziya, Türkiye'de Dış Ticaret Politikaları ve Dış Borç Sorunu, İstanbul: İTO Yay., 1989.
- Özgür, Özlem, 100 Soruda Sanayileşme ve Türkiye, İstanbul: Gerçek Yay.,
- Pakdemirli, Ekrem, Ekonomimizin 1923'den 1990'a Sayısal Görünümü, İstanbul: Milliyet Yay., 1991.
- Parasız, M. İlker, Türkiye Ekonomisi: 1923'den Günümüze Türkiye'de İktisat ve İstikrar Politikaları Uygulamaları, Bursa: Ezgi Yay., 1998.
- Saka, Hasan, Türkiye'deki Sermaye ve Kredi Hareketleri, İstanbul, 1933.
- Savaş, Vural, Anayasal İktisat, İstanbul: Avcioğlu Yay., 1997.
- Saybağalı, Kemal, Devletin Ekonomiye Müdahalesi (1963-1985), Ankara: Birey ve Toplum Yay., 1986.
- Semiz, Yaşar, Atatürk Döneminin İktisadi Politikası: İktisat ve Tasarruf Cemiyeti, Konya: Saray Kitabevi Yay., 1996.
- Sertel, Yıldız, Türkiye'de Dış Dönük Ekonomi ve Çöküş, İstanbul: Alan Yay., 1988.
- Seviman, Hayri R., Cumhuriyete Girerken Ekonomi: Osmanlı Son Dönem Ekonomisi, İstanbul: Kazancı Kitap Ticaret A.Ş., 1995.
- Seyitoğlu, Halil, Türkiye'de Sanayileşme ve Dış Ticaret Politikası, Ankara: Turhan Kitabevi Yay., 1982.
- Sezer, Özlenen, Türkiye'nin Dış Ekonomik İlişkileri ve Gümrük Birliği, İstanbul: İTO Yay., 1996.
- Singer, Morij, Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi, İstanbul: Yurt Yay., 1986.
- Sönmez, Mustafa, Kırk Haramiler (Türkiye'de Holdingler), 3.b., İstanbul: Özlem Yay., 1988.
- Sönmez, Mustafa, Türkiye Ekonomisinde Bunalım I (24 Ocak Kararları ve Sonrası), İstanbul: Belge Yay., 1980.
- Sönmez, Mustafa, Türkiye Ekonomisinde Bunalım II (12 Eylül ve Sonrasının Ekonomi Politikası), 2.b., İstanbul: Belge Yay., 1986.
- Süvazi, Ömer, Ekonomide "Gizli El": Askeri Sanayi Kompleksi yada Türkiye Ekonomisini Kim Yönetiyor?, Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Forumu Vakfı Yay., 2000.
- Şahin, Hüseyin, Türkiye Ekonomisi, Bursa: Ezgi Yay., 1997.
- Şaylan, Gencay, Türkiye'de Kapitalizm, Bürokrasi ve Siyasal İdeoloji, Ankara: V Yay., 1986.
- Tekeli, İlhan vd., Türkiye'de ve Dünyada Yaşanan Ekonomik Bunalım, İstanbul: Yurt Yay., 1984.
- Tekeli, İlhan-Selim İkin, 1929 Dünya Buhranında Türkiye'nin İktisadi Politika Arayışları, Ankara: ODTÜ Yay., 1977.
- Tekeli, İlhan-Selim İkin, Savaş Sonrası Ortamında 1947 Türkiye İktisadi Kalkınma Planı, Ankara: ODTÜ Yay., 1974.
- Tekeli, İlhan-Selim İkin, Uygulamaya Geçerken Türkiye Devletçiliğinin Oluşumu, Ankara: ODTÜ Yay., 1982.
- Teznel, Yahya S., Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi (1923-1950), 2.b., Ankara: Yurt Yay., 1986.
- Tokgöz, Erdiç, Türkiye'nin İktisadi Gelişme Tarihi (1914-1998), Ankara: İmaj Yay., 1999.
- Toprak, Zafer, Millî İktisat, Millî Borjuvazi, İstanbul: Tarih Vakfı Yay., 1995.
- Uludağ, İlhan-Vildan Serin, Türkiye'de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, İstanbul: İTO Yay., 1991.
- Uras, T. Güngör, Türkiye'de Yabancı Sermaye Yatırımları, İstanbul, 1979.
- Yeldan, Eriç, Küreselleşme Sürecinde Türkiye Ekonomisi: Bölüşüm, Birikim ve Büyüme, İstanbul: İletişim Yay., 2001.
- Yenal, Oktay, Cumhuriyet'in İktisat Tarihi, İstanbul: Creative Yay., 2000.
- Zeytinioğlu, Erol, Türkiye Ekonomisi, İstanbul: Nihat Sayar Vakfı Yay., 1978.

SANAL DÜNYA GPRS NEDİR?

Haydar POLAT

Tahminlere göre, 2004 yılında dünya üzerindeki 1.1 milyar insan Internet'e ulaşabiliyor olacak ve bunların yarısından fazlası kablosuz araçlar kullanılacaklardır. Kablosuz araçlar denildiğinde ise en başta cep telefonları akla gelmektedir. En basit haliyle; GPRS'i cep telefonunuzla internet'e bağlanma imkanı şeklinde tanımlayabiliriz. Bu imkana, geleceğe ilişkin iyimser tahminlerimizi de katarsak tanımlamaya "ucuz ve hızlı bir şekilde" 'yi de eklememiz gerekmektedir.

GPRS'te hiçbir ücret ödmeden sürekli internete bağlı kalabilir ve yalnızca veri alışverişi için ücret ödersiniz. Aslında, daha detayına inildiğinde,

GPRS'in asıl getirisinin Internet Protokolü kapasitesini GSM ağına taşımaya başladığını ve bu şekilde mobil veri terminallerinden Internet'e ve IP tabanlı şirket intranetlerine bağlanmada kolaylık sağladığını söyleyebiliriz. GPRS teknolojisinin çıkabileceği en üst düzey 172 kb/s. dir. Hız dışında diğer önemli hususlar da bağlantı kurulması için her defasında beklenmemesi, bilgilere hızlı ulaşılması, sadece alınan ve gönderilen veri için ücret ödenmesi, bilgilerin sürekli olarak tüketiciye ulaşması sayılabilir.

GPRS (General Pocket Radio Systems) türkçesi ile paketlenmiş verilerin radyo dalgaları ile iletilmesi sistemidir. Ülkemizde 2001 yılı itibariyle kullanılmaya başlayan bu servis bu aralar oldukça moda olmakla birlikte GPRS'li telefonların ucuzlaması ile birlikte daha da artacağı benzetilmektedir. Ülkemizde GPRS hizmeti sunmaya önce Telsim başlamış, ardından Turkcell gelmiş ve bunu Aria izlemiştir. En son olarak da Aycell bu kervana katılmıştır. Bu şirketlerin hepsinin GPRS hizmeti sağlamasına rağmen kalitesi ve maliyetleri farklılık arz etmektedir.

GPRS'le internet kullanımı için gereken en temel bileşenler GPRS'li bir cep telefonu ve PC ya da notebook'unuzdur. Öncelikle, telefonunuzu tıpkı bir PC donanımı gibi Windows'a tanımanız gerekiyor. Cep telefonunu PC'ye bağlamak için Bluetooth, infrared ve kablo gibi seçeneklerden birisi kullanılabilir. Infrared bağlantısında aygıtların birbirine yakın olması zorunlu iken, Bluetooth'de bu zorunluluk yoktur. Şimdiye kadarki tecrübeler kaliteli bir data kablosu ile en iyi performansın elde edildiğini göstermektedir. Her marka ve hatta her model için orijinal ve yan sanayi tipi farklı data kabloları bulunmaktadır. Kablolar orijinal olsun veya olmasın kurulum CD'si ile birlikte satılmaktadır.

GPRS hizmetini sağlayan GSM'lerden Turkcell her kilobayt başına 1.400 TL'lik ücret almaktadır. Aria ise kilobayt başına 1.200 TL ile Turkcell'i izlemektedir. Telsim ise aylık 5 milyon TL ile sınırsız GPRS kullanımını sağlamaktadır. İlk kullanımda 10 milyon TL tesis ücreti bulunmaktadır buna ek olarak özel iletişim vergisi de eklenecektir.) Aycell ise fiyat olarak en düşük GPRS hizmet sağlayıcısıdır, aylık 1 milyon TL'.

Operatörünüzü seçtikten sonra destek almak için onları arayabilirsiniz. Turkcell de otomatik olarak 5-6 kez yönlendirme yapılması süreyi uzatmakta diğer operatörlerde ise müşteri hizmetleri yetkilisine bağlanmak daha çabuk olmaktadır. Cep telefonunuzu PC'nize ya da notebook bilgisayarınıza tanıttikten sonra yapılması gereken şey, dial up sistemde olduğu gibi gerekli bağlantıyı sağlamaktır. Burada cep telefonu sanki harici bir modem gibi kullanılmakta ve internet ve faks imkanlarına kavuşulmaktadır. Bu bağlantılar sağlanırken GPRS hızı bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir. Bunun belirleyicisi ise o bölgedeki GSMH ağının yoğunluğu ya da baz istasyonlarına olan uzaklıktır.

Bu yazımızda yaralandığımız kaynakların araştırmalarına göre; Aria ile GPRS en yüksek performansını göstermiş ve hatta 56K modem bağlantısına bile rakip bir özellik göstermiştir. Üstelik Aria'nın maliyeti ikinci sırada iken, Turkcell ise Aria'yı hemen yakından takip etmektedir. Telsim'de ise uygun fiyata vasat bir internet bağlantısı elde edilmektedir. Bu bağ-

lantı türünde ise özellikle resim içeren web sitelerinin açılması daha zor olmaktadır. Aycell ise en ucuz GSM olmanın getirdiği avantajı sağlamakta ve Telsim'e yakın bir bağlantı hızı sunmaktadır.

Buraya kadar anlattığımız kısım GPRS ve GSM'ler ile ilgili idi. Tabii ki en önemli boyutlardan biri de GPRS'li telefonlar. GPRS'li telefonların veri aktarım hızını belirleyen birden fazla sayıda "kanal" bulunmaktadır. Timeslot denilen bu kanalların sayısının artması, aygıtın GPRS bağlantı hızının da artması anlamına gelmektedir. Timeslot sayısı GPRS destekli aygıtın sınıfını (Class) belirler. Timeslot'lardan her biri 8-12Kbit/sn'lik veri aktarımını mümkün kılabilir. Timeslota sayısı DL+UL (download+upload) şeklinde ifade edilir. Örneğin 4+1 yapıda olan sınıf 89 bir telefonla 4 veri alışı kanalı 1 'de veri gönderme kanalıdır. Her bir slot'un 12 Kbit/sn'ye çıktığını varsayarsak yaklaşık 48Kbit/sn'lik bir veri hızı, pratikte ise 40Kbit/sn'lik bir hız ortaya çıkmaktadır.

Kanallar dışında diğer bir özellik de telefonun A, B ya da C sınıfı olmasıdır. Eğer A sınıfı ise hem GPRS bağlantısı hem de sesli arama ya da SMS iletişimi aynı anda bağımsız bir şekilde gerçekleştirilebilir. Bunlar en gelişmiş olanlardır. B sınıfı telefonda ise GPRS bağlantısı sırasında sesli aramaları (ya da SMS'leri) görebilir ve cevaplanabilir fakat bu durumda GPRS bağlantısına otomatik olarak ara verilir. C sınıfı telefonlar ise en zayıf kategoridedir. Sadece bir fonksiyonu icra edebilmektedirler. Telefonunuzun hangi sınıfa ait olduğu el kitapçığınızdan, burada yeterli bilgi yoksa üreticilerin web sitelerinden elde edebilirsiniz.

GPRS SINIF ÖZELLİKLERİ

Sınıf (Class)	Slot Sayısı (Download)	Slot Sayısı (Upload)	Slot Sayısı (Aktif)
1	1	1	2
2	2	1	3
3	2	2	3
4	3	1	4
5	2	2	4
6	3	2	4
7	3	3	4
8	4	1	5
9	3	2	5
10	4	2	5
11	4	3	5
12	4	4	5

GPRS her ne kadar kulağa hoş gelse de ilerisi için hayatımızı daha da çok etkileyecek gelişmeler bekleniyor. 3G denilen 3. Nesil cep telefonları çok daha gelişmiş olacak ve minimum 144 Kbit/sn'lik veri aktarım hızı sunabilecek. Yüksek kaliteli ses ve görüntü aktarımı kolaylıkla gerçekleştirilebilecek. Üzerinde çalışılan yeni iletişim teknolojileri ile iletişim hızı 2Mbit/sn'lik seviyelere çıkabilecektir. Pratik olarak, GPRS teknolojisi ile çok da uzak olmayan bir zamanda insanlar sağlık ve sigorta bilgilerini cep telefonunu kullanarak doktorlarına gönderecek ve doktorlarından reçeteyi aldıklarında kredi kartlarında ödeme yapabilecekler, yabancı bir ülkede hangi zehrin hangi noktasında bulduklarını cep telefonlarının ekranından görebilecekler, evlerindeki elektronik eşyaya uzaktan komut verebileceklerdir.

GPRS hakkında daha detaylı bilgi hem ekteki kaynaklardan hem de internette herhangi bir arama motoruna girilerek rahatlıkla ulaşılabılır. GPRS kullanmayı düşünenlerin en başta karar vermeleri gereken şey alacakları telefon. Mevcut telefon modelleri arasında burada bir kıyaslamaya gidilmemiştir. Fakat telefonların teknik özellikleri de hem üretici firma sitelerinde hem de konu ile ilgili diğer sitelerde bulunmaktadır.

Kaynaklar:

IT-Business Özel Sayı.

Çip, Mart 2003

<http://www.activemove.com/active/line/uz/03gprs.html>

<http://www.ambitars.com.com/infomobile/gprs.htm>

<http://www.nokia.com/inf/gprs.html>

<http://www.superonline.com/mobil/uz/uz03.htm>

<http://www.mobildonya.com/uz/uz03.php?sid=349>

<http://hastis.aybaser.net/mobil/gprs/>

<http://www.24093.com/uz/uz03.htm>

<http://www.mobilgprs.com/gprs.asp?link=1>

<http://www.gsmworld.com/uz/uz03/gprs/uz03.htm>

Basında Siyasal Vakfı

Siyasalcılar piknikte buluştu

Siyasal Vakfı, üyelerinin kaynaşmasını sağlamak amacıyla, geleneksel hale getirdiği 2003 yılı pikniklerinden ilkinin, Emirgan Korusu'nda gerçekleşti. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) bünyesindeki öğrencileri ile Siyasal Vakfı üyelerinin, aileleri ile birlikte katıldıkları piknikte, sınav dönemini geride bırakan öğrenciler, eski mezunlarla tanışarak, onların tecrübelerinden istifade etme fırsatı buldular. Mangal partisinin yapıldığı piknik, çeşitli spor müsabakalarıyla son buldu. ■ İSTİHBARAT SERVİSİ, İSTANBUL.

Siyasal Vakfı'nın geleneksel pikniği Emirgan'da yapıldı

YAZ döneminde gerçekleştirilen ve geleneksel hale gelen 2003 yılı piknikleri üyelerinin kaynaşmasını sağlamak amacıyla düzenlenen Siyasal Vakfı'nın Geleneksel 2003 Dönemi 2. Kış Emirgan Korusunda yapıldı. Piknikte öğrenciler, aileleriyle birlikte bir araya geldi. Güzel yerler de olduğu gibi bu yıl da İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri için bir fırsat oldu.

Yapılan piknikte geleneksel hale gelen piknikte öğrenciler piknikte katılan üyelerin çok memnundur. Eski mezunlarla tanışma fırsatı buldular ve geleceğe yönelik tavsiyelerde bulunarak öğrencilerin bilgi ve tecrübelerinden faydalanma fırsatı buldular. Piknikte öğrencilerle mezunlar arasında bir çok spor müsabakaları yapıldı.

Siyasalcılar piknikte buluştu

Siyasal Vakfı, üyelerinin kaynaşmasını sağlamak amacıyla, geleneksel hale getirdiği 2003 yılı pikniklerinden ilkinin, Emirgan Korusu'nda gerçekleşti. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) bünyesindeki öğrencileri ile Siyasal Vakfı üyelerinin, aileleri ile birlikte katıldıkları piknikte, sınav dönemini geride bırakan öğrenciler, eski mezunlarla tanışarak, onların tecrübelerinden istifade etme fırsatı buldular. Mangal partisinin yapıldığı piknik, çeşitli spor müsabakalarıyla son buldu. ■ İSTİHBARAT SERVİSİ, İSTANBUL.

SİYASAL VAKFI

Piknikte
buluştular

SİYASAL Vakfı'nın geleneksel 2003 dönemi pikniği, Emirgan Korusu'nda yapıldı. Piknikte yüzlerce üye, aileleriyle birlikte bir araya geldi. Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören bursiyer öğrenciler de pikniğe katıldı. Yoğun ve stresli final sınavını geride bırakan öğrenciler pikniğe katıldıkları için çok memnun olduklarını, eski mezunlarla tanışma fırsatı bulduklarını ve geleceğe yönelik mesleki hayata yönelik olarak mezunların bilgi ve tecrübelerinden faydalanma imkânı bulduklarını belirttiler.

Siyasal Vakfı'ndan geleneksel piknik

Yaz dönemlerinde, geleneksel hale gelen ve gençleriyle üyelerin birbirleriyle kaynaşması amacıyla düzenlenen, Siyasal Vakfı'nın geleneksel 2003 dönemi pikniği yapıldı. Emirgan Korusu'nda gerçekleştirilen piknikte, yüzlerce üye, aileleriyle birlikte bir ara-

ya geldi. Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören bursiyer öğrenciler de pikniğe geldi. Yoğun final sınavını geride bırakan öğrenciler, pikniğe katıldıkları için çok memnun olduklarını söylediler.

Siyasal Vakfı'nın geleneksel
pikniği Emirgan'da yapıldı

YAZ dönemlerinde gerçekleştirilen ve geleneksel hale gelen gezi ve pikniklerde üyelerin birbirleriyle kaynaşması amacıyla düzenlenen Siyasal Vakfı'nın Geleneksel 2003 Dönemi Pikniği Emirgan Korusu'nda yapıldı. Piknikte yüzlerce üye, aileleriyle birlikte bir araya geldi. Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören bursiyer öğrenciler de

pikniğe katıldı. Yoğun ve stresli final sınavını geride bırakan öğrenciler pikniğe katıldıkları için çok memnun olduklarını, eski mezunlarla tanışma fırsatı bulduklarını ve geleceğe yönelik mesleki hayata yönelik olarak mezunların bilgi ve tecrübelerinden faydalanma imkânı bulduklarını belirttiler. Piknik sürecinde öğrencilerle mezunlar arasında futbol, voleybol müsabakaları yapıldı.

MENSUPLARIMIZ

Hayati BULUT (1993)

1972 Bitlis doğumlu olup orta öğrenimini Bitlis'te tamamlamıştır. 1993 SBF mezunu olan arkadaşımız İşletmede MBA yapmıştır. Değişik banka ve Finans kurumlarında görev yapmış ve halen Kuveyt Türk Gebze şubesinde Yönetmen olarak çalışmaktadır.

Veli YÖNTEM (1996)

1973 Alanya doğumlu olan arkadaşımız İlk orta ve lise tahsilini Alanya'da tamamlamıştır. 1996 yılında SBF Maliye Bölümü'nden mezun olmuştur. Halen İstanbul'da Mali Müşavir olarak çalışmaktadır.

Metin SARIASLAN (1990)

1970 Yozgat/Poyrazlı doğumludur. Üniversite öncesi tahsilini Yozgat'ta tamamladıktan sonra, SBF'den 1990 yılında mezun olmuştur. Akabinde İstanbul Üniversitesi'nde Muhasebe Denetimi alanında Yüksek Lisans yapmıştır. Halen İstanbul'da Sigorta Murakıbi olarak çalışmaktadır.

Muhittin DANIŞ (1995)

1973 Bitlis/Genç doğumlu olan arkadaşımız ilk, orta ve lise tahsilini memleketinde tamamlamış akabinde girdiği SBF'den 1995 yılında mezun olmuştur. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yerel Yönetimler konusundaki yüksek lisansını tamamlamış olup Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Doktorasına devam etmektedir. Halen Zaman Gazetesinde Editör olarak çalışmaktadır.

Rıza ÇUBUKÇU (1992)

1970 yılında Trabzon'da dünyaya gelmiştir. Trabzon'da tamamladığı üniversite öncesi tahsilinin akabinde girdiği SBF'den 1992 yılında mezun olmuştur. Halen İstanbul'da Vergi Denetmeni olarak çalışmaktadır.

Hakan KURTAL (1991)

1970 Edremit doğumludur. Üniversite öncesi tahsilini İzmir ve Bursa'da tamamlamıştır. SBF'den 1991 yılında mezun olan arkadaşımız halen Yapı Kredi Bankası Bağcılar Şubesinde Şef olarak görev yapmaktadır.

Mücahit ŞEKER (1992)

1972 Giresun doğumludur. İlk, orta ve lise tahsilini Giresun'da tamamladıktan sonra 1992 yılında mezun olacağı SBF'ye girmiştir. Daha önce Tütünbank'ta çalışan arkadaşımız halen HSBC Bank'ta Yönetmen olarak çalışmaktadır.

Erdem ŞAHİN (1985)

1964 Perşembe doğumludur. İlk, orta ve lise tahsilini Fatih'te tamamladıktan sonra girdiği SBF'den 1985 yılında mezun olmuştur. Halen özel bir bankada çalışmaktadır.

İbrahim ÖZÇELİK (1988)

1966 yılında Afyon/Dinar'da dünyaya gelmiştir. Üniversite öncesi tahsilini Isparta'da tamamlamış ve akabinde girdiği SBF'den 1988 yılında mezun olmuştur. Halen Kanada'da bir şirkette Genel Müdür olarak görev yapmaktadır.

Mustafa KURUCA (1992)

1969 Giresun doğumludur. İlk orta ve lise tahsilini memleketinde tamamladıktan sonra girdiği SBF'den 1992 yılında mezun olmuş ve İstanbul Üniversitesi'nde Maliye üzerine yüksek lisans yapmıştır. Halen SSK Sigorta Teftiş Kurulu'nda Müfettiş olarak görev yapmaktadır.

Uğur NAS (1996)

1974 Mardin/Midyat'ta doğdu. Üniversite öncesi öğrenimini Midyat'ta tamamlayan arkadaşımız, SBF'den 1996 yılında mezun olmuştur. Halen İstanbul'da Vergi Denetmen yardımcısı olarak iş hayatına devam etmektedir.

Abdullah Ömer ÖZDENİZ (1996)

Fethiye'de 1973 yılında dünyaya gelmiş, orta öğrenimini ise Burdur'da tamamlamıştır. 1996 SBF mezunu olan arkadaşımız, İstanbul'da bir ajansta Müdür olarak görev yapmaktadır.

Arif Çökçetin

1975 yılında İstanbul'da doğdu. 1996 yılında İ.Ü. SBF Maliye bölümünden mezun oldu. Halen Vakıfbank'da Mali Analist olarak görevini sürdürmektedir.

HALİT KÜÇÜKÖNAL (1990)

Ereğli'de 1969 yılında dünyaya gelmiştir. Orta öğrenimini Ankara tamamladıktan sonra girdiği SBF'den 1990 yılında mezun olmuştur. Halen Maliye Bakanlığı BÜMKO Genel Müdürlüğü'nde Devlet Bütçe Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

Sedat ERDOĞAN (1991)

1968 yılında Sivas'ın-Gemerek ilçesi doğdu. 1987 yılında Sivas Kongre Lisesinden, 1991 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünden mezun ol-

du. Çalışma hayatına Al Baraka Türk Özel Finans Kurumu A.Ş.'de memur olarak başladı. Daha sonra Adabank A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığında Müfettiş olarak görevini sürdürdü. 1998 tarihinde Adabank A.Ş. Personel ve Eğitim Müdürlüğüne Müdür Vekili olarak, 01.04.2001 tarihinde ise asaleten Personel ve Eğitim Müdürü olarak atandı. Halen aynı görevine devam etmektedir.

SAMET DOĞAN (1993)

1968 Adıyaman doğumlu olan arkadaşımız, üniversite öncesi öğrenimini Adıyaman'da tamamlamış ve akabinde girdiği SBF'den 1993 yılında mezun olmuştur. Halen Hac ve Umre organizasyonu yapan bir şirkette ortak olarak iş hayatına devam etmektedir.

Nazır ESİRCİ (1986)

1965 Düzce doğumludur. Orta ve lise öğrenimini Adapazarı'nda tamamladıktan sonra SBF'ye girmiş, 1986 yılında mezun olmuş ve akabinde İst.Üniv.Sosyal Bilimler Enstitüsünde Kamu Yönetimi alanında yüksek lisans yapmıştır. Pek çok ilde görev yapan Vergi Denetmeni arkadaşımız halen Kocaeli'de görevine devam etmektedir.

Veysel Çetindağ

1973 yılında Ödemiş'te doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra İ.Ü. SBF Kamu yönetimini kazandı. 1995 yılında SBF'den mezun oldu. Halen SSK'da müfettiş olarak görevine devam etmektedir.

Sinan Küçüköğlü

1968 yılında Erzurum'da doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra 1992 yılında İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldu. İstanbul Üniversitesi'nde Finans Kurumlarının Vergilendirilmesi konusunda yüksek lisans yaptı. Halen Anadolu Finans'da yönetici olarak çalışmaktadır.

PANO

ATAMA VE KARIYER

- 1985 mezunumuz Sebahattin ÖZTÜRK Bursa/Osmangazi Kaymakamlığına,
Mezunlarımızdan Salim DEMİR Isparta Vali Yardımcılığı'na,
- 1988 mezunumuz Veysel TIRYAKI İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü Daire Başkanlığı'na,
- 1988 mezunumuz Samet ERCOŞKUN K.Maraş/Pazarcık Kaymakamlığı'na
- 1991 mezunumuz Şaban ACAR Isparta/Uluborlu Kaymakamlığı'na atanmıştır.
- 1984 dönemi mezunumuz Amasya Eski Vali Yardımcısı Turan ATLAMAZ 23 Mart 2003 tarihinde Çorum Belediye Meclis Üyeliğine ve 2 Nisan 2003 tarihinde de Çorum Belediye Başkanlığına seçilmiştir.
- 1987 dönemi mezunumuz, Mülkiye Başmüfettişi Mehmet TEKİNARSLAN, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Danışmanlığına atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Nurettin NEBATI, 19 Nisan 2003 tarihinde yapılan Genel Kurulda MÜSİAD Yönetim Kurulu'na seçilmiştir.
- 1988 mezunumuz Siret KARASOY Sivas Belediyesi Başkan Yardımcılığı'na atanmıştır.
- 1986 Mezunumuz Bülent KILINÇ Mülkiye Müfettişliğine atanmıştır.
- 1988 Mezunumuz Bahadır KARAKAYA Mülkiye Müfettişliğine atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Hüseyin DURAN Türkiye Vagon Sanayi A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığı'na atanmıştır.
- 1988 Mezunumuz Atilla ŞAHİN Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçü ve Standartları Genel Müdürlüğü'ne atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Gümrük Başmüfettişi Sezai UÇARMAK Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdür V. Olarak atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Başhesap Uzmanı Oğuzhan TAŞKESEN Antalya Defterdarlığı görevine atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Başhesap Uzmanı Fahri ARIKAN Tekel Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Vakfımız Yönetim Kurulu Başkanı Yrd. Doç. Dr. Fahri SOLAK • Başbakanlık Türkiye İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Kırgızistan Ülke Koordinatörlüğü görevine atanmıştır.
- 1987 mezunumuz Nadir ALPARSLAN Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı görevine atanmıştır.
- 1990 mezunumuz Sayıştay Başdenetçisi Yaşar ÇAKMAK Türk Telekom Malzeme Dairesi Başkanı olarak atanmıştır.
- 1992 Mezunumuz Ender TOSUN Maliye Bakanlığı MASAK Başkan Yardımcılığına atanmıştır.

Mezunlarımızı tebrik eder, yeni görevlerinde başarılar dileriz.

BOĞUM

- 1991 Mezunumuz Şeyket ÇELİK'in 28.03.2003 tarihinde Betül ismini verdikleri bir kızı olmuştur.
- 1998 Mezunumuz Bilal VELİ'nin 14.05.2003 tarihinde Muhammed ismini verdikleri bir oğlu olmuştur.
- Mezunumuz Ömer KESKİN'in Sevgi Su isimli kızı olmuştur.
- 1995 Mezunumuz Vakıf Yönetim Kurulu eski üyesi Ali POLAT'ın 17.08.2003 tarihinde Rumeysa ismini verdikleri bir kızı olmuştur.
- 1994 Mezunumuz Mehmet ÖKSÜZ'ün 28.07.2003 tarihinde Fatma İclal ismini verdikleri bir kızı olmuştur.

Ebeveynleri tebrik eder, bebelere hayırlı ömürler dileriz.

İZDİVAÇ

1998 Mezunumuz İsa ATEŞ, 15 Haziran 2003 tarihinde evlenmiştir.

1995 mezunumuz Vakıf Yönetim Kurulu üyesi İhsan BAKIR 13 Temmuz 2003 tarihinde evlenmiştir.

1998 Mezunumuz Necmetti KEMAL 6 Eylül 2003 tarihinde evlenmiştir.

Kardeşlerimizi tebrik eder iki cihan saadeti dileriz.

VEFAT & BAŞSAĞLIĞI

- 1983 ilk mezunlarımızdan Mustafa BAYRAK'ın anneleri 21 Mart 2003 tarihinde vefat etmiştir.
- Camiamızdan Prof. Dr. Ahmet DAVUTOĞLU'nun babaları Mehmet DAVUTOĞLU 28 Ağustos 2003 tarihinde vefat etmiştir.

Merhum ve Merhumeye Allah'tan rahmet, kardeşimize ve ailelerine başsağlığı ve sabır dileriz.

Enerji=NES

NES
JENERATÖR
MAKİNA ELEKTRİK SAN. TİC. LTD ŞTİ.

ALIM-SATIM-KİRALAMA-PROJE-MONTAJ

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Dolapdere Sanayi Sitesi ada -22 No: 30 İkitelli / İSTANBUL
Tel: (0212) 549 34 71 Fax: (0212) 671 01 87 www.nesgenerator.com e-mail: nes@nesgenerator.com

vatan®

PLASTİK SAN. TİC. A.Ş.

46. yıl

- ✓ SHRINK FİLM
- ✓ STRETCH FİLM
- ✓ SERA ÖRTÜLERİ
- ✓ KULPLU, TAKVİYELİ TORBALAR - HIŞIR POŞETLER
- ✓ ÇÖP TORBALARI
- ✓ MÜHENDİSLİK PLASTİKLERİ
- ✓ PE,PP KATKILAR

Söğanklık Orta Mahalle E-5 Yanyol No: 14, 34330 Kartal - İstanbul / TÜRKİYE
Tel: (0216) 377 22 30 - 451 15 67 (pbx) Faks: (0216) 377 11 96 - 377 22 86
www.vatanplastik.com

e-mail: export@vatanplastik.com e-mail: pazartama@vatanplastik.com